

L. VII.
1909

Št. 11.
Nov.

BOGOLJUB

cerkven
list

za
Slovence

Mesečni koledar za november 1909.

Dan	Godovi	Celodnev. češč. presv. R. T.		Razne slovesnosti
		ljubl. škof.	lavant. škof.	
1	Pond. God vseh svetnikov.	Bela peč	} Sromlje Kapele p. Brež. Artiče Koprivnica Zabukovje	25 letnica škofovskega posvečenja svet. očeta Pija X.
2	Torek Spomin vernih duš.	Ljublj. hiralnica		
3	Sreda Just, mučenec.	Ustje		
4	Četrtek Karol Baromej, škof.	Col		
5	Petek Emerik, vojvoda.	Črni vrh n. Polh.		
6	Sobota Lenart, opat.	Kropa		
7	Ned. 23. pobink. Prosdocim, škof.	Jesenice	Zdole	
8	Pondelj. Bogomir, škof.	Novo mesto, franč.	} Slov. Bistrica	
9	Torek Božidar, mučenec.	Loški potok		
10	Sreda Andrej Avel, spoznavalec.	Sostro	D. M. 7 žalosti	
11	Četrtek Martin, škof.	Dob	Sv. Martin	
12	Petek Martin, papež - mučenec.	Šmartin p. Kranju	Gor. Polskava	
13	Sobota Stanislav Kostka, spozn.	Podlipa	Sp. Polskava	
14	Ned. 24. pobink. Varstvo B. D. M.	Šmartno p. Litiji	Črešnjevec	
15	Pondelj. Leopold, vojv.; Jedert, dev.	Moravče	} Majšperg	
16	Torek Edmund, škof.	Grad		
17	Sreda Gregor čudodelni, škof.	Srednja vas	} Makole	
18	Četrtek Evgen, Hilda.	Mengeš		
19	Petek Elizabeta, kraljica.	Ljublj. Josephinum	} Poličane	
20	Sobota Feliks Val, spoznavalec.	Šmartin pod Š. g.		
21	Ned. 25. pobink. Darovanje D. M.	Hrenovice	} Laporje	
22	Pondelj. Cecilija, devica - mučenica.	Spod. Tuhinj		
23	Torek Klemen, papež - mučenec.	Bukovšica	} Studenice	
24	Sreda Janez od križa, spoz.	Žiri		
25	Četrtek Katarina, devica - mučenica.	Sv. Katarina. n. T.	} Tinje	
26	Petek Silvester, opat.	Rova		
27	Sobota Valerijan, škof.	Zapoge		
28	Ned. 1. adventna. Eberhart, škof.	Litija	} Sv. Magdalena v Mariboru	
29	Pondelj. Saturnin, mučenec.	Stuđeno		
30	Torek Andrej, apostol.	Vače		Sv. Jožef v Mar.

Odpustki meseca nov. 1909.

1. **Ponedeljek.** God vseh svetnikov. Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega v bratovski cerkvi; izpovednik more namesto molitve v bratovski cerkvi določiti drugo dobro delo; b) udom rožnivenške bratovščine v bratovski cerkvi ali med osmino; c) udom bratovščine za uboge duše v vicah.

2. **Torek:** Spomin vernih duš.

4. **Četrtek,** I. v mesecu. Popolni odpustek udom bratovščine sv. Rešnjega Telesa.

5. **Petek,** I. v mesecu. Popolni odpustek udom bratovščine presv. Srca Jezusovega, kakor I. nedeljo.

8. **Nedelja,** prva v mesecu. Udom rožnivenške bratovščine trije popolni odpustki; 1. če obišejo bratovsko kapelo in tam molijo v namen sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če je v bratovski cerkvi izpostavljeno sv. Rešnje Telo in tukaj nekaj časa pobožno molijo; 4. popolni odpustek udom bratovščine presv. Srca Jezusovega.

13. **Sobota.** Sv. Stanislav. Popolni odpustek udom bratovščine sv. Rešnjega Telesa.

19. **Petek.** Sv. Elizabeta. Tretjerednikom vesoljna odveza.

21. **Nedelja,** Darovanje Marije Device. Popolni odpustek: a) udom rožnivenške bratovščine v katerikoli cerkvi, danes ali med osmino; b) udom škapulirske bratovščine karm. Matere božje v redovni ali farni cerkvi.

24. **Sreda.** Sv. Janez od Križa. Popolni odpustek udom škapulirske bratovščine karm. Matere božje v redovni ali farni cerkvi.

26. **Petek.** Sv. Leonard Portomavriški. Popolni odpustek tretjerednikom v redovni cerkvi, kjer te ni, pa v farni cerkvi.

28. **Nedelja,** zadnja v mesecu. Prva adventna. God vseh svetnikov iz treh redov svetega Frančiška. Tretjerednikom popolni odpustek, kakor 26. dan t. m. — Popolni odpustek vsem, ki trikrat na teden skupno molijo sveti rožni venec.

Tri velike malenkosti.

3. Ljudsko petje.

Nit se nam je pretrgala. Prišle so vmes druge reči, in treba je bilo pisanje o »treh velikih malenkostih« prekiniti. Danes nadaljujemo. Povem sicer naravnost, da nič prav z veseljem ne pišem o tem. Zakaj? Zato, ker vidim, da se to, kar »Bogoljub« priporoča, le malo izpolnjuje. . . Če človek gre po svetu, vidi, kako se ganljivo-pobožno v cerkvi vedejo, in kako spodbudno-krepko in glasno molijo in prepevajo. V Lurdu so ljudje padali na obraz pred Najsvetejšim, pri nas ne spravimo poštenega pripogiba s kolenom skupaj; v Lurdu so francoski in nemški možje — in sicer vsi, cela cerkev — prepevali na ves glas celo koralno mašo, gloria, credo, ave maris stella in polno drugih molitev; — pri nas ne spravimo ene čedne »svetemarije« skupaj. Občudovali smo, kje je kaj takega mogoče, — zraven pa z žalostjo premišljevali našo revščino. . .

Pa naj bo! Povejmo, kako bi moralo biti, potem pa prepustimo Bogu in gorečnosti naših bravev, koliko se bo to tudi v dejanju vršilo, kar priporočamo.

Najprej še par besedi o glasni molitvi. Ponavljamo: začetni se mora z otroci in z Marijino družbo, drugi se bodo pridružili. Otroci morajo ubogati in Marijina družba tudi! Da bo pa dobro šlo, je treba nekaterikrat poskusiti ali v cerkvi, ali še bolje zunaj cerkve: v šoli in pri družbenem shodu.

V začetku ne bo šlo tako gladko; kmaľu pa bo prišla molitev v pravi tir in vsem se bo prikupila. Največ je ležeče na pavzah (prenehljajih), ki se morajo držati natanko, a kratko, da se molitev preveč ne zavleče. Ako pride molitev kaj iz pravega tira, treba je zopet popravljati.

Zdaj pa k petju!

Kakor glasna molitev, tako in še bolj poveľčuje božjo službo in podžiga pobožnost skupno glasno (ljudsko) petje. O ljudskem petju se je že večkrat govorilo in pisalo; pri vsem tem nam pa ljudskega petja še silno manjka.

Praden pa gremo naprej, moramo malo nazaj poseči, da natanko določimo, za kaj se tukaj gre. — Pred nekaj časom je dobilo naše uredništvo dve pismi iz Maribora, v katerih se odločno zahteva, da se mora latinsko petje v cerkvi odpraviti. Uredništvo ni na to takrat nič odgovorilo, zato ker ne more v tej zadevi nič pomagati. Bodi torej tukaj malo odgovora! Kakor rečeno: Tu se ne dá nič prenarajati. Latinsko petje pri petih sv. mašah je od Cerkve ukazano, in cerkveni ukazi se morajo izpolnovati. Zakaj je tako ukazano? Zato, ker je petje en del božje službe; pevski kor z mašnikom vred Boga s petjem proslavlja, njemu odgovarja — kar se mora goditi gotovo v tistem jeziku, v katerem duhovnik nagovarja — obenem pa

medtem ko mašnik tiho moli, naglas poje isto, kar duhovnik moli. Seveda je težava, ker ljudje ne razumejo, kar se poje. Temu bi se pa dalo kolikortoliko odpomoči. Ko imamo že toliko molitvenikov, izdal naj bi se še eden, prav potreben, v katerem naj je tiskano vse, kar se v cerkvi moli in poje, v latinskem in slovenskem jeziku. Poleg besedila bi morala biti tudi razlaga. Nemci imajo že tako molitveno knjigo. Pri nas naj bi jo izdala družba sv. Mohorja, da se hitro razširi med ljudstvom. Ko bi sam imel čas, se je brž lotim. Ker ga nimam, bi se morebiti dobil kak drug gospod, ki bi to prepotrebno delo

Skladatelj Gregor Rihar.

vzel v roke. Ta molitvenik bi potem lahko jemali seboj v cerkev, kadar se latinsko poje in se lahko bolj živo združevali z mašnikom pri oltarju in petjem na koru. — Naj bi se pa tiste praznike, ko se latinsko poje, zapela kaka slovenska prazniku primerna pesem pred in po sv. maši, ali pred in po pridigi. Naj bo le vse pravilno, — a tista mrzla pravilnost, ki gleda bolj na črko kakor na duha, ki se na ljudske šole nič ne ozira, ni prikupljiva. — Torej pri petih sv. mašah ni govorenja o ljudskem petju. Saj je še drugikrat dosti prilike zanj. Naj bi se vsaj tiste prilike porabile!

Drugič, da se prav razumemo, bodi povedano, da se je, ko smo pred nekaj meseci spregovorili eno besedo v prilog Riharju, oglasil »Cerkveni Glasbenik« in zahteval, da imajo o tem soditi samo glasbenj veščaki. Ljubi »Cerkveni Glasbenik«, tukaj se nam pa zdi, da si le malo predaleč šel! Vsa čast glasbenim veščakom, — a da bi mi drugi ne imeli prav nič govoriti, ne smeli nobene želje izraziti glede cerkvenega petja, to je pa vendar malo preveč zahtevano. To bi se reklo toliko kakor: nikdo ne sme govoriti o slikah kakor samo slikarji in o stavbah nikdo drugi, kakor samo stavbeniki. Saj imajo drugi ljudje tudi nekaj oči in ušes ter nekaj okusa in srca, ter čutijo na sebi, kako vplivajo nanje umotvori. Sicer smo pa s Cerkvenim glasbenikom pravzaprav edini. Kajti ravno to, kar on, smo hoteli tudi mi povedati, namreč da naj Riharja nika ne popravlja, pa nismo tega hoteli naravnost zapisati, ker ne želimo koga žaliti. »Glasbenik« je pa to naravnost povedal, in tako smo ene misli. Kaj bi rekli naprimer, če bi hotel kdo stare oltarje v baročnem ali rokoko-slogu popravljati in jim dajati modernejšo obliko? Danes ne bo nikdo novega rokoko-oltarja naredil; toda mečejo jih pa tudi ne iz cerkev, če so le še toliko ohranjeni; nasprotno, posebna komisija ima za to skrbeti in silno natančno skrbi, da se taki spominki stare umetnosti zvesto hranijo. Tem rokoko-oltarjem se mi podobne zde Riharjeve pesmi. — Kdaj naj se Rihar poje, tega nismo nič rekli. Na misli nam je bilo predvsem ljudsko petje, za katero je Rihar še vedno najbolj pripraven in najbolj priljubljen. Pa tudi tega ne trdimo, da bi se za ljudsko petje moral rabiti samo Rihar in da bi se tu ne smelo nič napredovati. Gotovo tudi novejšje skladbe se morejo in morajo rabiti. Gotovo pa je, da se bodo ljudje radi oprijeli le tistih pesmi, ki so melodijozne, ki imajo lepe, prikupljive napéve. Želimo torej, naj naše nove pesmi pri vsej pravilnosti ne bodo puste, in radi jih bodo ljudje poslušali in peli. Dalje želimo in prosimo, naj bi se tudi isti glasbeni veščaki sami, ki se hvalevredno trudijo zaboljšanje in povzdigo pravičnega cerkve-

nega petja (pri čemer jim želimo popolnega uspeha), poleg umetnega istotako zavzemali tudi za ljudsko petje, je bolj priporočali in samj gojili. Njih beseda bo še več izdala. S tem si bodo pridobili še veliko večjih zaslug za lepoto božje službe in za večjo čast božjo.

Zdaj pridemo do ljudskega petja samega. Kaj je ljudsko petje, menda ni treba razlagati. Ljudsko petje je, če poje vse ljudstvo, cela cerkev. Tako petje božjo službo jako povečuje, ter mogočno vzbuja pobožne občutke in sveto navdušenje vernikov.

Pri nas je z ljudskim petjem še vedno jako slaba. Kakor mnogi naši ljudje skoro ust ne upajo odpreti pri molitvi, tako in še manj pri petju. Da bi celo možaki v cerkvi krepko zapeli, tudi najnavadnejše pesmi, to je skoro neslišano. Parkrat sem bil priča takemu petju: Ko smo napravili z možmi romanje na sv. Višarje in pa letos brkoštni ponedeljek fantje na Brezjah. Obakrat je bilo veličastno. A kaj takega se, kakor rečeno, pri nas redkokdaj sliši. Navadno drži naše ljudi, posebno moške, neka nespametna sramežljivost, da jim ne gre beseda ali glas iz grla. V oštariji že, oštariji, ampak v cerkvi ne! In vendar je tako lepo, tako vsodbudno, tako veličastno, če cela cerkev kakor iz enega grla zagrmi v proslavo božjo. Kaj smo v Lurdu videli in slišali, je bilo že povedano, — zares pri nas je kaj takega popolnoma nemogoče. V Gradežu smo letos poleti kranjski duhovniki občudovali, s kakim navdušenjem ljudje (Italijani) prepevajo v cerkvi. Ni sicer pravilno to petje, in čudili smo se, da se papežev odlok o cerkveni glasbi tako popolnoma prezira; — a kako to ljudje prepevajo, to je pa kar občudovanja vredno. Iz glave znajo vse psalme večernic in še celo vrsto drugih latinskih molitev. Odlikujejo se posebno moški, veliki in mali. Ministrant, ki streže pri tih sv. maši na stranskem oltarju, zasliši, da se poje v cerkvi libera, miserere, ali kaj takega, pa ti jo ureže, da gre duhovniku kar skozi ušesa! Na Dunaju istotako pri sv. maši poje cela cerkev.

Mi nimamo namena z ljudskim petjem umetno petje na koru izpodrinuti. A bolj kot

dozdaj, naj bi se naše ljudstvo zavedelo, da je Bog grlo ustvaril in glasove dal ne samo kakim peterim ali deseterim osebam v fari, ampak vsem ljudem, in da naj torej te glasove, če že ne pri vsaki sv. maši, pa vsaj ob vseh mogočih prilikah povzdignejo in povzdigajo Bogu v slavo.

Pravimo: pri vseh mogočih prilikah. Kdaj so prilike, kdaj je čas za ljudsko petje? Naštejmo jih nekaj, četudi ne vseh: 1. pri petih litanijah. Tu naj bi gotovo pela cela cerkev! Po nekaterih cerkvah se to godi, po drugih se še celo takrat oglašajo samo pevci na koru. Litanije so ljudska, ne liturgična pobožnost. Če kdaj, vsaj takrat bi moralo peti vse ljudstvo! — Povedano pa bodi, da se morajo lavretanske litanije pravilno peti tako kakor litanije Jezusovega Srca; namreč po vsakem nazivu Matere božje se mora zapeti »prosi za nas«, in šele potem se po končanih treh nazivih in odzivih zapoje »odpev«. Le potem imajo molivci ali pevci odpustek (300 dni). Odpev je dobro kake dva- ali trikrat spremeniti, kajti vedno eno in isto pesmico ponavljati, je vendar preveč enolično. Malo spremembe dobro dene, preveč pa ne; drugače se ljudstvo zbega in ne more peti, če se vedno spreminja. Treba je tudi paziti, da se petje preveč ne »vleče«. 2. pri blagoslovu. Tudi tu naj bi pela cela cerkev. Pesmi, naprimer »sveto«, so znane; ljudje so jih že nešteto krat slišali, torej jih lahko znajo in pomagajo. Pa tudi tukaj velja, kar o odpevih pri litanijah: ni dobro vedno eno in isto peti, postane dolgočasno; a zopet ne preveč spremembe, drugače ljudje ne znajo in ne morejo peti. 3. pri »uri« molitve. Tu je posebno lepa prilika za skupno petje. Pri vsaki uri naj se zapoje vsaj na začetku in na koncu! To poživi in nekako okrajša uro. Pa tudi med uro samo se lahko vplete kaka pesem. V nekem kraju sem slišal po vsakem odstavku v »uri« zapeti pesem, in moram reči, da je bilo prav lepo ter priporočam tudi drugim v posnemanje. Ura s tem postane živahnejša in kratkočasnejša. 4. pri shodih Marijinih družb in drugih enakih shodih. Pri vsakem shodu naj se za-

poje najmanj dvakrat: na začetku in na koncu. Pri slovesnih shodih: pred in po govoru, med polaganjem svetinj, na koncu sprejema, in po končanih litanijah še eno. Ni pa dobro, če pojejo samo izbrani pevci umetne pesmi; če ne vsega, vsaj večino naj poje cela družba. Sploh naj Marijini družabniki veliko pojejo in prepevajo Mariji v čast! 5. pri križevem potu, kadar se poje vmes. Pesmice križevega pota so v mašnih bukvicah, zakaj bi jih ne peli? 6. za hvalno pesem pri »Te Deum laudamus«. Zahvalna pesem je pesem svetega navdušenja; pravo navdušenje je pa le takrat, če cela cerkev poje. Ljudstvo pri taki priložnosti ne sme tako mrtvo in malomarno stati in zahvaljevanje samo par pevcem prepustiti. Če čuti res kaj hvaležnosti v sebi, bo nehote vmes udarilo s svojim petjem. — Pripomniti treba še, da se pri zahvalni pesmi spodobi vstati — vsaj tako spodobi kakor pri evangeliju in še bolj. Zahvalna pesem, kakor rečeno, je pesem svetega navdušenja. In tu naj bi človek mrtvo sedel? Oj, ob posebnih prilikah, ko se zapoje »Te Deum«, naprimer na sveti večer ravno opolnoči ali o veliki noči po končani procesiji, to bi človek od veselja in navdušenja ne samo vstal, ampak poskočil do stropa! No, če pa ne poskočite, vsaj zdignite se! 7. Pred ali vsaj po končani popoldanski službi božji je primerno zapeti kako pesem; če že ne vsako nedeljo, pa vsaj ob praznikih. In ta naj bi bila zopet kaka taka, da jo lahko pojejo vsi (n. pr. na Veliki Šmaren: »Za Bogom častimo . . .«). 8. Na Štajerskem pojejo tudi pred pridigo in po pridigi. Ko sem nedavno na Štajerskem nekje šel na prižnico, pa je cela cerkev zapela, gamilo in navdušilo me je. Kakor pridigarja, tako pa tudi poslušavce primerna pesem spravi v pravo notranje razpoloženje za poslušanje pridige. Če se to že ne godi pri vsaki pridigi, naj bi se vsaj pri slovesnejših pridigah, naprimer postnih itd. — Štajerci sploh rajši pojejo kakor Kranjci, in to jim je v čast. Naj bi jih posnemali vsi Slovenci.

S tem je naštetih nekaj prilik — kakor rečeno ne vse — ob katerih naj bi pelo ljud-

stvo. Ljudsko petje ima pa svoje mesto ne samo v cerkvi, ampak tudi izven cerkve: v društveni sobi; tudi tam naj se veselo razlega sveta in posvetna poštena pesem; to je najlepša zabava; dalje: doma, v hiši in na vrtu, ob nedeljah popoldne in ob delavnikih pri kakem lahkem delu; na božjih potih, pri kakih procesijah itd. itd.

Sploh ljubite in gojite radi petje. Dve reči je Bog dal ljudem da jim življenje lepšajo in slade: cvetje in petje. Ljudje menijo, da brez pijače ni veselja na svetu; jaz pa pravim: brez petja ni veselja! Kjer hočejo ljudje veseli biti, tam morajo — ne piti — ampak peti! Kjer je petje, tam je veselje; in če so pesmi poštene, nedolžne in svete, je tudi veselje pošteno, nedolžno in sveto (pri pijači pa navadno ravno nasprotno); da, poštenje, veselje, pobožnost sama je tam doma! — Kakor pa ljudem v veselje, tako je Bog ustvaril vse te reči tudi sebi v čast. Nobena reč božje službe bolj ne poveleča, kakor petje in cvetje. In oboje je tako poceni! Zato vsi, ki ljubite lepoto hše božje — s petjem in cvetjem jo krasite! In cerkev bo postala Bogu in ljudem ljubo bivališče.

Organisti in vi pevci na koru, nikari ne bodite zavidljivi, ako se razum vas večkrat tudi drugi oglasé k petju! Saj imate vi poleg tega še zmerom dosti priložnosti, izkazati se, kaj znate. Organisti naj zato ne zadržujejo ljudskega petja, ampak pospešujejo. Poleg duhovnikov ravno oni lahko največ k temu pripomorejo. Naj ne iščejo svoje časti samo v težkih latinskih »mašah«, ampak tudi to jim bodi v čast, da bodo navadili ljudstvo splošno peti. S tem bodo pripomogli k izobrazbi ljudstva, zakaj pesem ljudi izobrazuje in požlahtnuje.

Tudi pri petju bi se moralo z otroci bolj začenjati. Šola bi morala bolj gojiti ljudsko, nabožno kakor svetno, pesem. Zato bodi ta reč priporočena tudi gg. katehetom in učiteljem. Pri krščanskem nauku samem naj bi se pelo! Otroci bi imeli potem večje veselje do krščanskega nauka samega! Povedali smo, kako italijanski otroci prepevajo latinske pesmi; pri nas pa ministrant kleči

pri petih litanijah poleg pojočega duhovnika, pa ne odpre svojih ust, ker si menda misli, da to zanj še ni!

Če pa hočemo imeti več ljudskega petja kakor doslej, je nujno treba izpolniti en predpogoj. Namreč: ljudje morajo pesmi ali z nati ali pred seboj imeti. Glavni vzrok, da ljudje ne pojejo, je to, ker pesmi ne znajo. Namreč napev znajo, a besedi ne. Kolikokrat smo bili že skupaj in hoteli zapeti, pa se je slišalo: Ja, besedi ne znam. Ali pa če zapojejo eno, dve kitici — zmanjka jim besedi; in ko pesem ravno pride v pravi tir, tedaj pa ne morejo naprej. To je glavni zadržek, da se ljudsko petje ne more prav razviti.

Temu se pa da in mora odpomoči! In tu je zopet poklicana družba sv. Mohorja. Ona naj bi izdala zbirko najbolj znanih in lepih svetih pesmi, ki jih ljudstvo zna peti — brez not. Mohorjeva družba je že izdala večkrat pesmi z notami, a te so samo za pevce; za ogromno večino družbenih udov nimajo take pesmi nobene vrednosti; vajajo se nerabljene in nerazrezane po hišah. Za ljudstvo je treba tudi kaj storiti! In ljudstvo poje navadno po posluhu; z notami si ne morejo pomagati; besedi potrebujejo. Taka izdaja pesmi je zdaj tembolj potrebna, ker so se besede pri pesmah — kakor čas zahteva — popravile. Tako pesmarico bi potem ljudje lahko vzeli z seboj v cerkev in reklo bi se jim nakratko: danes

bomo peli iz pesmarice te in te številke. Le s tako pesmarico se bo ljudsko petje tako razvilo, kakor bi bilo železi. Zato naj bi jo družba sv. Mohorja izdala čimprej.

Takoj za to pesmarico bi pa priporočili izdati podobno zbirko svetnih, posebno narodnih pesmi. Kajti tudi pri teh nam enako manjka »besedi«. In tudi pevanje poštenih svetnih, zlasti narodnih pesmi je neprecenljive važnosti, če se hočejo izpodrinuti nespodobne pesmi; in tudi sicer velikega vzgojnega pomena, posebno za naše fante.

Da, manj pitja — kar prinaša le težko glavo, boleznj razne vrste, zgubo denarja, razuzdanost, surovost itd. — manj pitja, pa več petja in cvetja, in lepše bo na svetu!...

S tem bodi konec razprave o »treh velikih malenkostih«. Da malenkosti — pa velike važnosti za lepoto naših cerkvâ, naše službe božje, za povzdigo verskega življenja. Če bi mogli mi te lepe navade po naših cerkvah vpeljati, smo veliko pridobili. In pa poceni je to! Naše cerkve se v novejšem času vedno bolj lepšajo — kar je veliko veselje. Toda cerkvene naprave so navadno zelo drage. Pobožno poklekniti pred tabernakelnom, na glas moliti in zapeti — to ne stane nič! Nič — razen malo dobre volje. — Naj bi vsaj te dobre volje ne manjkalo!...

Pozdravljena tudi ti, solnčna dežela Goriška!

Spomladi so bile volitve za deželni zbor na Štajerskem, in te volitve so se za katoliško stranko obnesle izvrstno. Izmed 13 poslancev je bilo 12 naših in le eden nasproten. — Takrat smo pozdravili lepo deželo štajersko in njene prebivavce, ki so se tako vrlo izkazali.

Danes pa gre naš pozdrav na nasprotno stran: v solnčno deželo goriško. Predkratkim namreč so bile, deloma so pa še, tam volitve za deželni zbor. In tudi od tam je prišel vesel glas: Zmaga je naša! Izmed 10 do danes,

19. oktobra, izvoljenih slovenskih poslancev je devet naših.

Tega poročila smo za en del še bolj veseli kakor s Štajerskega. Zakaj? Zato, ker nismo kaj takega pričakovali. Dozdaj namreč so imeli nasprotniki večino, in tudi zdaj se ni nič gotovega vedelo, kakšen bo izid. S strahom smo pričakovali poročil, ... pa tudi moliti smo dali za srečno volitev. — Zadeva enega dela slovenske zemlje je zadeva nas vseh. Če je en del ranjen, trpi celo telo. Če bi nasprotniki v večini zmagali, kako bridka

bi bila misel, da je naše slovensko ljudstvo, katerega srčno ljubimo in mu dobro želimo, še tako zaslepljeno, tako Cerkvi nasprotno, tako bogomrzno . . . Kaj pa hočemo Slovenci dobrega imeti, s čim se ponašati, ko nas mogočni tujci zaničujejo in stiskajo, če ne bomo imeli vere in upanja v Boga? To je naše veselje, naša tolažba, naša čast in naš ponos, da Boga imamo in ljubimo in da on ljubi nas. Če bi tega ne imeli, bi nam bilo res obupati. Zemeljske slave in moči ne bomo uživali; naša moč in naša slava bodi v tem, da smo Bogu, gospodarju vesoljstva, vdani s celim srcem in da smo pri njem dobro zapisani, ter da je naša domovina, četudi mala, vendar en košček zemlje, na katero Bog gleda z dopadanjem . . .

Kako globoko smo se torej oddahnili in veselo vzkliknili, ko so jela prihajati vesela poročila o zmagi; in v znamenje veselja je zaplapolala trobojna zastava na Katoliški tiskarni v Ljubljani. Hvala, večna hvala Bogu, da je moč sovražnikov Cerkve strta, in da je solnce obsijalo sicer solnčno deželo goriško tudi v tem oziru. Hvala Bogu! »Zima je minila, sneg je ponehal in odšel, cvetice so se prikazale v naši deželi, čas sejanja je prišel; glas grlice se je zaslíšal v naši deželi, smokey je pognala svoje sadove, cvetoče gorice so dale svojo vonjavo . . .« (Vis. pesem, 2, 11—13.)

Zdaj pa velja, to zmago dobro porabiti in izrabiti! Pridobljena je ena krepka stopinja, s katere se bo dalo naprej delati. Zdi se nam namreč, da je še malo prezgodaj pisati: liberalizem je bil, je mrtev in končan, kakor piše o politični listi, »Bogoljub« presoja stvar bolj trezno in se ne obotavlja tudi resnico povedati. Liberalizma je še veliko — ako je nasproti našim 11.000 volivcem še 9000 nasprotnih — liberalizma še ni konec, samo glavna moč mu je odvzeta. Toda stvar zmagovalčeva je ložja kakor zmaganege. Naši ljudje so dobili zopet potreben pogum, in veselje, ki jih je že minevalo. In to veselje in ta pogum naj služita našim v to, da po tej poti krepko napredujejo in ostane liberalizma iz trebijo do konca. V to je treba veliko poučevanja, vzpodbujanja,

zbiranja, organiziranja, česar ne bomo natančneje razlagali.

Pri vsem drugem delu pa se ne sme pozabiti na to, kar je začetek in konec, podlaga in namen vsega dela, namreč: versko življenje. V veri in verskem življenju ljudstvo globoko utrditi, to je glavna reč. Zakaj je na Štajerskem tako gladko šlo pri volitvah, da so skoro z enim mahom pomedli liberalizem v kot? Zato, ker je štajersko ljudstvo verno, pobožno. S takim ljudstvom je lahko delati tudi v politiki.

Zato bodo pa zdaj, ko je na Goriškem zima liberalizma minila in sneg odlezel, gotovo veljale tudi nadaljne besede Visoke pesmi v tem pomenu: cvetice duhovnega življenja so se prikazale v naši deželi, čas setve je prišel, glas grlice se je zaslíšal, smokey je pognala svoje sadove . . . Izobraževalno delo, katero je že lepo v cvetu, mladeniška organizacija, Marijine družbe — tudi mladeniške, katerih ni še nobene, — shodi mladinski, posebno pa še tudi češčenje sv. R. Telesa in druge pobožnosti, to so cvetice, ki naj na od liberalizma očiščeni zemlji veselo poganjajo. Zraven pa trebijo koprive in osat, ki so ostale še od prejšnjih časov, in se še bohotno šopirijo. To je predvsem nesrečni ples, kateri je na Primorskem tako zelo v navadi, in ki mladino tako silno kvari. S plesom vred pa to, kar je z njim vedno v zvezi, namreč alkohol, pijača. Kakor povsod, tako je tudi na Primorskem mnogo takih, ki nočejo slišati o kakem boju proti pijančevanju. Ker imajo dosti vina, pa se boje, da bi jim mi vseh trt ne poruvali in vsako kapljo vina ne zabranili. Nočejo nas razumeti! Dragi moji, ne gre se za vsak kozarec vina, — gre se za to, da bi se malo popravilo grozno razdejanje, ki ga napravlja pijančevanje med ljudstvom zlasti v verskem, deloma pa tudi v gospodarskem oziru. Kjer se veliko pije, ne bo nikoli velike pobožnosti. In če bo mlado ljudstvo pijančevalo, ne bo maralo za duhovnike, za cerkev, za molitev in zakramente, ter bo samo od sebe liberalcem v naročje letelo. Pijača in ples, pa tudi že pijača sama je vir vse moralne sprijenosti, in dosledno

tudi vsega liberalizma. Kar cerkev zida, to se v gostilni podira. Pijančevanje je tisto močvirje, iz katerega poganja vsa skvarjenost vse mogoče pregrehe, vse nasprotovanje Cerkvi. Zato — to vam svetuje vaš velik prijatelj — če hočete ljudstvo versko-moralno dvigniti in ga na cerkev navezati, prvi predpogoj vsega je: boj plesu in pijančevanju! Ustanavljajte družbo treznosti, snujte abstinenčne odseke in krožke!

To, kar je tukaj pisano, velja seveda ne samo za Goriško, ampak za vse pokrajine; posebno pa še za Tržaško, kjer je v tem oziru še največja potreba.

Spodobi se torej, lepe zmage se veseliti; — z zmagoslavjem vred pa pridobljeno za prihodnjost zagotoviti, utrditi, razširiti in poglobiti.

Hvala Bogu, megle po naši domovini se vedno bolj preganjajo in izginjajo; zemlja slovenska se čisti. Kranjska, Štajerska, Koroška, Goriška — povsod je zdaj liberalizem premagan, ugnan; zadnji kot, v katerem se še skriva, je Tržaško. Tukaj se je začela »zarja« šele delati. A vsak vé, če se zarja enkrat prikaže, da za njo pride dan. — Naj bi se le poklicani krogi pravočasno zavedali svoje dolžnosti! Marsikake hude boje in marsikake bridke izgube bi si bili lahko prihranili, ko bi bili tuintam pogubni liberalizem prej spoznali in pognali, in ne mu toliko časa roke držali . . .

Nekako zmagoslavje nad vsemi pridobljenimi zmagami smo obhajali na žegnansko nedeljo, 17. oktobra v Ljubljani, ko se je ustanovila »Vseslovenska ljudska stranka«. Zastopniki vseh peterih slovenskih pokrajin in škofij, kranjske, štajerske, koroške, goriške in tržaške, katerim se je pridružilo tudi nekaj Hrvatov in Čehov — so prišli skupaj ter ustanovili za vso Slovenijo ne glede na deželne meje eno samo veliko krščansko-slovensko stranko; čez vso Slovenijo potegnili eno veliko streho po geslu: »Bog živi vse Slovence — pod streho hiše ene!«

Hvala Bogu, vzklikamo zopet, stokrat, tisočkrat hvala Bogu! Naši vzori se vedno bolj vresničujejo . . . Kdor ljubi svoj rod in sveto Cerkev katoliško, mora tega iz dna duše vesel biti! Vsa Slovenija en sam močan, in sicer katoliški, tabor . . .

Naši poslanci, naši politiki so nam naredili to »zedinjeno katoliško Slovenijo«. — Mi vsi pa skrbimo, da bo imela ta nova krasna stavba tudi trdno, zanesljivo podlago — v globoki vernosti in lepem krščanskem življenju našega ljudstva! Ker vsa katoliška politika brez življenja katoliškega je hiša, ki visi v zraku. Zidajmo, zidajmo, podzidujmo in utrjujmo ta temelj, da se bo moglo na njem mogočno poslopje dvigati v višavo!

Pozdravljena — solčna Gorjska!

Na prijateljevem grobu.

Nič pokoja ti ne jemlje,
mirno spavaš pod zemljo.
Vendar na površju zemlje
zate mi solzi oko.

V tihem grobu zdaj počiva
tvoje blago srce naj;
duša večni mir uživa,
vlast ji bodi sveti raj!

Brzih si želim peroti,
k tebi zletel bi navzgor,
kjer odseva ti nasproti
rajske sreče zlati zor.

Zemska slast mi je grenkoba,
pust in prazen širni svet.
Draga mi je senca groba,
drag pomladi rajske cvet.

Ko s teboj v kraljestvu smrti
enkrat tudi jaz bom gnil,
duh vesel bo v rajskem vrti
cvetje sreče v vence vil.

Torej le skoz groba vrata
morem priti za teboj,
kjer cvetoča rajska trata
delež moj bo kakor tvoj.

Fr. Gervazu.

Ob grobu prijatelja

Ivana Lavrenčiča, bivšega deželnega poslanca in posestnika v Vrhpolju.

Tedaj, prijatelj, si prestal,
Slovó življenju, meni dal,
In legel v hladno to ležišče;
Okó zaman drugod te išče...
Predrag si nam prijatelj bil,
A temni grob te nam je skrnil.
Preplul življenja si morjé,
Zapustil zemeljsko gorié...
Dovéslal si, dosegel breg,
Ti, ki za dom, za sveto geslo,
Nevstrašeno si se boril,

Ko jima ljut je val pretil,
Si zdaj za vek odložil veslo. —
Za vék si ločil se od nas?
Oj ne, oj ne! le kratek čas...
I meni kmalu mine svet,
Takrat te, dragi, vidim spet,
Tam snideva se nad zvezdami.
Kjer je ljubezni večne vir,
Tam kjer je sreča, radost, mir,
Pozdravim te, a ne s solzami...

Moli zame!

Komaj so me v grob zaprli,
pa si name pozabila!
Te li nisem zaprosila,
ko sva zadnjikrat se zrlí:
Moli zame, moj otrok?

Cvetja si na grob nastlala,
z vencí križ si ves ovila.
Nisem te za to prosila. —
Da bi duši pomagala:
Moli zame, moj otrok!

V tihem grobu mirno spavam,
duša moja pa se čisti.
Kaj so meni cvetni listi
zdaj, ko v ognju obupavam?
Moli zame, moj otrok!

Kje je zdaj ljubezen nežna,
ki si zame jo gojila?
Kaj sem neki zakrivila,
da mi nisi več hvaležna?
Moli zame, moj otrok!

Vsako jutro v nadi plakam,
da bo danes ura tista,
ko bo moja duša čista, —
pa je ni, zastoj jo čakam.
Moli zame, mo jotrok!

Danes, danes, se usmili
svoje matere trpeče,
sliši klice koprneče,
tam poklekni na gomíli,
moli zame, moj otrok!

Radoslav Silvester.

Moli, da ne bom ostala
tukaj v tužni, temni ječi!
Kadar bom v nebeški sreči,
blagoslov ti bom poslala.
Moli zame, moj otrok!

S. Elizabeta.

Petdesetletnica bratovščine pres. Rešnjega Telesa za ljubljansko škofijo.

(Dalje.)

Znameniti dogodki. Vse delovanje bratovščine je bilo mirno, tiho, brez vsakega hrupa, skoraj vedno enako. Vendar pa more

bratovščina zapisati nekatere znamenite dogodke v svojo zgodovino.

1. Tak važen dogodek je bil leta 1898,

ko se je obhajala petdesetletnica, kar sploh obstoji bratovščina za večno češčenje in opravo ubožnih cerkva. Leta 1848 se je na praznik sv. Rešnjega Telesa prvičkrat v mestu Bruselj razposlala mašna obleka ubožnim cerkvam. Razširila se je ta lepa šega kmalu po vsem katoliškem svetu. Da bi se petdesetletnica tem lepše praznovala, so sv. oče Leon XIII. dovolili, da more predsednik bratovščine ali kak drug duhovnik, ki ga škof določi, dati vernikom papežev blagoslov, združen s popolnim odpustkom v onih cerkvah, kjer je ustanovljena ali kjer vsak mesec skupaj molijo eno uro pred svetim Rešnjim Telesom, proti temu, da imajo v rečenih cerkvah tridnevnicu v zahvalo za prejete milosti. V Ljubljani se je ta slovesnost praznovala v nunski cerkvi dne 6., 7. in 8. decembra. Vse tri dni je bilo od šestih zjutraj pa do šestih zvečer izpostavljeno sv. Rešnje Telo. Tri ure so častivci vsak dan glasno molili. Ob desetih je bila vse tri dni slovesna sveta maša. Slovesnost so zlasti povzdignili govori v čast presvetemu Zakramentu. Prvi dan so presvetli knez in škof z apostolsko gorečimi besedami pokazali na sveto Rešnje Telo, ki je središče naše vere, našega upanja in naše ljubezni. Drugi govor je imel cerkveni vodja in spovednik pri uršulinkah preč. g. V. Eržen. Proslavljal je sv. Rešnje Telo je jedro vseh božjih čudežev. Sklepni govor je imel generalni vikar in vodja ljubljanske bratovščine o molitvi pred sv. Rešnjim Telesom. Po govoru so sprejeli navzočji častivci presv. Rešnjega Telesa, ki so do zadnjega kotička napolnili prostorno cerkev, popolni odpustek, ki ga je vodja bratovščine podelil s svetim križem. — Lepo se je praznovala ta petdesetletnica, zlasti vesel je bil pogled, ko so moški glasno, da je odmevalo po cerkvi, molili presveto Rešnje Telo.

2. Leta 1888 praznovali so slavni **sveti oče Leon XIII. svoj jubilej**. Povodom te slavnosti se je priredila razstava cerkvenih oblačil, katera so se sv. očetu darovala iz vseh delov sveta. Velikanska je bila ta razstava, katero je poročevalec tega videl na svoje oči. Tudi naša bratovščina je poslala

50 plaščekov za ciborij iz belega svilnatga damasta z zlatom broširanega in obrobljene z zlatimi čipkami sv. očetu v dar na vatiškansko razstavo, da je pokazala s tem skromnim darom svojo ljubezen in vdanost sv. očetu.

3. Leta 1899 je kardinal Vanutelli razposlal vsem bratovščinam sv. Rešnjega Telesa povabilo, naj pošljejo ob koncu stoletja kako **svetoletno darilo** sv. očetu, da bodo ta darila razdelili revnim cerkvam. Od vseh bratovščin sv. Rešnjega Telesa so prišla darila glavni bratovščini rimski. Krasna in veličastna je bila ta razstava iz vseh delov sveta; koliko je bilo tu dragocenih posod, koliko najbogatejših paramentov, koliko najfinejšega perila! Veselilo je sv. očeta toliko darov in zahvalili so se vsem darovalcem. Tudi naša bratovščina je poslala skromen dar, namreč en bel, en rdeč, en vijoličen mašni plašč in eno lepo albo. Tudi naše darilo je bilo razstavljeno, tudi naši bratovščini in vsakemu članu posebej velja apostolski blagoslov in apostolska zahvala, katero smo prejeli od kardinala Vanutellija, katera slove:

»Sveti oče papež Leon XIII. so danes, prejemši darove, katere jim je donesla nadbratovščina vednega češenja in za podporo ubožnim cerkvam na pragu dvajsetega stoletja kot častna darila za božjega Zveličarja milostno podelili bratovščini v Ljubljani, katera je tem darilom prispevala, svoj apostolski blagoslov.«

4. Pri slavnosti Pija IX. in Leona XIII. je bilo poklonjeno od vseh sveta mnogo darov. Na enak način se je praznoval **jubilej sedanjega sv. očeta Pija X.** dne 18. septembra 1908. V to svrhu se je v Ljubljani ustanovil odbor, ki je razposlal na katoličane ljubljanske škofije prošnjo za denarne prispevke za nakup zlasti cerkvenega perila, da bi razveselil srce sv. očeta. Darove je sprejemala grofinja Marijana Auersperg, prednica ženskega odbora bratovščine sv. Rešnjega Telesa.

Nepričakovan uspeh so imele zbirke za jubilejno darilo sv. očetu. Plemenite gospe, gospice, samostani in posamični verniki so si postavili stalen spomenik ljubezni do sve-

tega očeta in prave krščanske požrtvovalnosti. Poslalo se je v Rim silno mnogo, več zabojev, cerkvenega perila: alb, humeralov, korporalov, purifikatorjev, koretljev in 15 lepih kelihov. Vse to je bilo razstavljeno najpreje v Ljubljani v »Unionu«, potem se je poslalo v Rim na razstavo. Veliko veselje je ta udanost in ljubezen napravila sv. očetu; sami osebno so si razstavo ogledali in pohvalili vse darovalce, se zahvalili in rekli: »In jaz prosim Jezusa, naj vam najbogatejše povrne, kar ste storili za njegovo čast, kajti v moji osebi ste počastili Jezusa samega, ti stega Jezusa, ki je iz neizmerne ljubezni do grešnih stvari prišel, ker je storil največji čudež svoje ljubezni, kajti ni bil zadovoljen, da je svojo kri in svoje življenje za nas daroval, marveč hotel je pri nas ostati do konca časov in bivati v naših revnih cerkvah, mnogokrat tako zapuščen, in kar je še žalostnejše, tako nepoznan, zaničevan in žaljen z božjimi ropi. Vi pa ste pripomogli, da se Jezus časti na svet način.«

Že te besede kažejo, kako je bilo ganjeno srce sv. očeta, ko so videli toliko darov; toda še lepše so pokazali svojo zadovoljnost. Pisali so lastnoročno pismo, v katerem se zahvalijo rimski nadbratovščini presv. Rešnjega Tesela in vsem pridruženim bratovščinam. To pismo z dne 21. decembra 1908 se glasi:

Ker so se rimska nadbratovščina za vedno češčenje presvetega Zakramenta in za podporo revnim cerkvam in vse druge pridružene bratovščine vredne storile, da jih od Svoje strani s posebno pozornostjo odlikujemo ne le zaradi njene gorečnosti v splošnem svojega poklica, marveč tudi radi tega ker so na tako pobožen način praznovali jubilej našega mašništva in so v tako velikem številu darovale lepe cerkvene opravne, podelimo vsem tem bratovščinam apostolski blagoslov iz celega srca in prosimo za nje varstva nebeškega. Na novo potrdimo vse odpustke in predpravice, katere so jim naši predniki podelili. Izražamo iskreno željo, da se s pomočjo škofijstev število teh bratovščin pomnoži in da vsi udje bratovščine, ki so v pobožnosti do vzvišenega Za-

kramenta Ljubezni združeni med seboj v sveti edinosti in z namestnikom Kristusovem in tako kažejo katoliško edinost — da vsi ti rastejo v žaru gorečnosti in da ostanejo tesno združeni z nadbratovščino.

Vatikan, 21. decembra 1908.

Pij X., papež.

Dne 23. novembra pa je njegova eminenca kardinal Vincenc Vanutelli po naročilu sv. očeta podpisnemu vodju izrazil svojo zahvalo in vodstvu je bila doposlana reprodukcija navedenega lastnoročno pisane pisma sv. očeta.

To pismo sv. očeta bo ostal bratovščini kot drag spomenik, ki vodstvo bratovščine pa tudi vse vernike opominja in bodri k vztrajnosti in vedno večji gorečnosti za službo presvetega Zakramenta.

5. Pogosto sveto obhajilo je želja svetega očeta, katero željo ob raznih prilikah ponavljajo. Tudi ta želja je našla med družbeniki vesel odmev in mnogi ustrezajo tej želji, in sicer v veliko dušno korist, kajti prav ta Zakrament v sedanjih razburkanih časih daje duši moč ustavljati se zapeljivosti zoper sveto vero, zoper nenravnost in strah pred ljudmi. Srce Jezusovo se veseli tega dejanja, ker mu pogosto sveto obhajilo daje neko zadoščenje radi mlačnosti onih, ki se sveti mizi odtegujejo in ker je za bolno človeštvo ni boljše jedi, kakor ona, »ki ima vso sladkost v sebi«.

Marsikaj bi se še dalo povedati, toda najlepše poročilo o petdesetletnici je to, da se je mnogo izvršilo iz ljubezni do Boga, da je mnogo rok darovalo svoj trud Jezusu v presvetem Zakramentu in da se je mnogo mnogo ur premolilo pred tabernakelnom in da zlasti o nedeljah Jezus ni bil zapuščen in da tudi ponočni častilci v Ljubljani stanovitno z veliko gorečnostjo in vztrajnostjo molijo celo noč pred prvim petkom v mesecu. Zlasti pa se skozi celo leto vsak dan časti presveti Zakrament po vsej škofiji. Za vse ude bratovščine, žive in mrtve, se vsak prvi četrtek v mesecu v uršulinski cerkvi opravlja sveta maša s pridigo, katere se udeleži mnogo udov. Akoravno jih mnogo drvi mimo cerkva, vsi zatopljeni v pozemlj-

sko uživanje in zamišljeni v vsakdanje skrbi, je vendar vedno še mnogo ljubečih src, ki mimo cerkve gredoč stopijo nekoliko noter pozdravit svojega Zveličarja, vendar so še povsod blage duše, kj se zavedajo pomena besedi: »Le eno je potrebno«, »Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi«: »Pridite k meni vsi.«

Naše upanje.

Vkljub mnogim in velikim nevarnostim bo krščanska družba, bodo krščanska načela zmagala ter pela slavospev rešitve, zmage in veselja. Naj so časi še tako tožni, naj zvita kača naših nasprotnikov brezvercev še tako sika in dviga strupeno glavo, zmagali smo in zmagovali bomo vkljub njenim zaveznikom, ki v ovčjih oblačilih hodijo okrog nas. Porok zato nam je obljava Kristusova in velika zmagovalka naša ljuba Gospa presvetega Zakramenta. Z neomejenim zaupanjem gleda veliki duhovnik v Rimu v temno prihodnost, ozirajoč se na Njega, ki v presvetem Zakramentu biva in kliče: Zaupajte, jaz sem svet premagal! V svojem grbu ima sidro, simbol zaupanja v Jezusa in Marijo in v našo zvestobo in gorečnost v molitvi.

»Pridite molimo!« Z novo gorečnostjo, z novo pobožnostjo molimo, častimo Jezusa v presvetem Zakramentu, zahvaljujmo ga in zadostujmo mu in pridobimo kolikor mogoče novih gorečih častivcev! Somišljeniki antikrista, sovražnika Kristusovega se z vso silo trudijo razrušiti kraljestvo Kristusovo na zemlji; saj sami vidite in slišite, kaj delajo, kaj govoré in kako žive — zavrgli so Boga in sv. vero.

V tem boju mora vsakdo v zasebnem in javnem življenju brez strahu spoznavati svojo vero. Krščanstvo je zmagalo ne le s srčnostjo in odločnostjo mučencev, marveč tudi z močjo molitve vseh vernikov. Vera in ljubezen do Jezusa v presvetem Zakramentu naj vsakega vernika, od starčka do otroka navdušuje, da se uvrsti pod zastavo Kristusovo in gre zanj v boj. »Ostanite v moji ljubezni,« pravi Kristus. Ni pa treba dokazovati, da je v dosego tega smotra češčenje presv. Rešnjega Telesa najpripravnejši in najgotovejši pripomoček. Tu pred

tabernakelnom se poživlja vera, tu se vnema plamen ljubezni božje, tu se pripomore krščanskemu naziranju do zmage. Tu moleč pred tabernakelnom se boče posvetilo družinsko življenje, pa tudi življenje vsakega posebej, tu bomo voditeljem za pravico in resnico izprosili vstrajnost do zmage. Torej:

Možje in žene, poslušajte klic Jezusov iz tabernakelja: »Pridite k meni«. Pridite, pred tabernakelnom mu potožite vse svoje skrbi, katere imate med seboj, s svojo družino, s svojim otroci. Vsakdo vé za svoje težave, svet jih ne vidi, toda srce jih čuti. Pridite k Jezusu, prosite ga zlasti za svoje otroke, da bi bili dobri, pošteni, da bi delali vam čast in veselje; prosite ga, naj jih varuje slabe tovaršije, naj jim bo On tovariš in spremljevalec skozi življenje! — Vse, vse, kar vam teži srce, mu odkrite in prosite ga pomoči. Pridite, pa ne redkokrat, vsaj vsako nedeljo nekoliko pomolite pred božjo službo ali po njej ali udeležite se skupne molitvene ure! Ta ura bo v blagoslov Vam in vsej vaši družini.

Mladenci, mladi Orli, pridite k Jezusu. Orel je tudi podoba Jezusa. Orel je bil že starim rimljanom sveta ptica, visoko so ga čislali in čast so mu skazovali. Lepo pravi sv. psalmist o prihodnjem Odrešeniku, ko je v preroškem duhu gledal njegovo trpljenje, njegovo poniževanje: »Tvoja mladost bo prenovljena kakor orel.« Orel staro perje zgubi in dobi novo, prenovi se, pomladi se. To prenovljenje orla je preroku podoba Kristusa od smrti vstalega. Nehvaležno ljudstvo ga je oropalo celo njegovega oblačila in grozno razmesarjen bil je položen v grob, kjer počiva tri dni in tri noči. Pa glej, vzdigne se preroben in ponovljen nebeški orel k solncu večne luči, k večnemu božanstvu.

O mogočni orel, ko bi te le mogli posnemati! Naše življenje je zemeljsko, polno prahu in blata, polno bolečin in ran. Krščanski mladenci, k v i š k u s r c a! Naj se srce ne navezuje na minljivo umazano grudo, kvišku naj se dviguje vaša mladost k večni božji ljubezni. — K v i š k u r o k e! v molitvi pred tabernakelnom naj duša prenovi svoje srčne želje za to, kar je večnega, nebeškega, bož-

jega. — V nadzemeljskih prostorinah išči cilj svojega popotovanja, išči svojo pravo domovino! — Kvišku misli, želje, hrepenenja! Zapusti kar je grdega, ostudnega, pregrešnega, kar je zoper voljo božjo, dvigni se kvišku na perutih orlovih v nebeške višave, išči Jezusa v tabernakelju, da ga vedno bolj spoznaš, ljubiš in na njegovem srcu prebivaš! — Drzno na perutih ljubezni Jezusove naj se dvigne tvoj polet proti nebesom, — v solnčnem svitu božje ljubezni — tu se prijetno, srečno počiva. — Da, mladenci, prav mnogokrat prihitite k tabernakelju in darujte Jezusu svoje srce, akoravno je revno, slabo, bolno, — na njegovem Srcu bo kmalu prerajeno, bo bogatejše v božji ljubezni, močnejše v kreposti, veselejše v službi božji. Ako drugi Gospodu postanejo nezvesti in nehvaležni, Vi mu ostanite zvesti v živi veri in srčni ljubezni!

Krščanska dekleta, hčere Marijine, hitite k tabernakelju! V letih mladostnih ste, pa tudi v letih nevarnosti. Krhka kot steklo je pozemeljska sreča. Pojdite k Jezusu vé, ki hočete svoje srce čisto nedolžno ohraniti! Blagor jim, ki so čistega srca! In ako se vam pot pobožnosti zdj sedaj težka, strma, kamenita, nič se ne bojte. Jezus bo vaš spremljevalec, on vas bo vodil, da srečno dospete v svojo pravo domovino. Svet z vsemi svojimi obljubami, z vsem svojim

veseljem človeškega srca ne more osrečiti ne zadovoljiti. Za en prostor pa vem, tih, ljub prostor, na katerem se duša čuti srečna, zadovoljna — ta prostor je pred tabernakeljom v cerkvi. Tu iz presvetega Zakramenta tečejo reke žive vode, tu je dobro bivati. Veselje Zveličarjevo je bivati med človeškimi otroci, pri Jezusu pred tabernakeljom naj bo tudi vaše največje veselje. Kakor jelen hrepeni po studenčnici, naj hrepeni Vaša duša po Bogu v tabernakelju.

Pridite pred tabernakelj! Kakor studenčnica pogasi ogenj, tako pogasi presveti Zakrament nečiste strasti in plamen poželjivosti. — Ako ste slabe, hitite pred tabernakelj — močne kot levi bote postale zoper vse napade sveta in hudobnega duha, ki hodí okoli, kakor rjoveč lev; ako je Jezus z vami, kdo bo zoper vas ? !

Ako hočete biti vesele — hitite k tabernakelju, tu biva On, ki ima vso sladkost v sebi.

Krščanska dekleta, hčere Marijine, ne po svetnem veselju, ampak po Jezusu naj hrepene vaša srca, ne v kalnih rekah babilonskih, ampak pri nebeškem studentu naj se okrepcuje vaša žejna, boreča se duša! Pri tabernakelju bote našle pravo srečo, pravi mir in pokoj v Bogu, da, Boga samega, katerega iščete bodete ondi našle.

(Konec prihodnjič.)

Čudežno ozdravljenje v Lurdu.

Gospica Ida Cantarutti iz Vidma, bivša mnogoletna gojenka uršulinskega samostana v Škofji Loki, želi, da objavite sledeči dogodek. Naj bi isti pomnožil ljubezen in zaupanje do Marije tudi v srcih vrlih Slovencev! Ni sicer Slovenka, a se je učila v zavodu več let z veseljem in zanimanjem slovenskega jezika.

»Hvala Bogu in Mariji, izpolnila se mi je želja, da sem se udeležila romanja v Lurd. Bilo nas je 450 iz vseh italijanskih provinc, z nami so bili tudi trije škofje, dva iz Sicilije in monsignor Grasselli iz Viterbo. Slednji, starček 80 let, je romal tja že sedmič, tam je

hotel namreč obhajati svojo 60letnico mašništva. Imeli smo s seboj tudi več bolnikov, med njimi tri nevarno bolne. Najbolj pomilovanja vredna je bila jetična žena iz province Tortona. Pred odhodom je prejela zakrament svetega poslednjega olja, že dve leti je ležala nepremično na postelji in ponavljajoče se bljuvanje krvi jo je spravilo na rob groba. Kako mučno je bilo popotovanje taki bolnici! Ko so jo v Lurdu dvignili s posteljo vred iz vagona, je bila bolj podobna mrliču, kakor živemu človeku. Prenesti so jo namevali v bolnišnico; ker je bilo pa vse prenapolnjeno, so jo sprejeli v hotelu Tu

smo imeli popotniki skupen obed. Pri naši mizi razum mene ni nihče znal francoskega jezika; zato je naprosila natakaraica mene, naj jo spremim k neki italijanski bolnici. Kdika milost zame, da sem se seznanila z ženo, ki mora biti Mariji posebno ljuba! Globok vtis je napravil name že prvi pogled na pobožno ženo, ki je zopet bljuvala kri. Ko ji je odleglo, me je prosila, naj ji oskrbim malo juhe. Ostala sem pri nji dobre pol ure. Bila je sama s svojo materjo, ki je imela vedno solzne oči. Obiskala sem jo pozneje še večkrat in zdelo se mi je, da se nahajam v družbi svetnic. Kako živa vera je navdajala blagi duši! Bolnico so nesli parkrat k votlino, dvakrat so jo tudi kopali. Molila je z angeljsko pobožnostjo. V petek zjutraj je prejela svete zakramente, nato mi je dala na svojega moža naslovljeno dopisnico in pristavila: »Gospica, kaj pač čuti človek, ki čudežno ozdravi?« Odgovorila sem: »Ne vem; toda vi mi boste povedali, če boste to izkusili.« V soboto je bila silno slaba, zdravnik se je bal, da skoro nastopi smrt, kajti imela je le še prav majhen košček pljuč. Popoldne ob štirih se ji je zopet vlila kri, vendar so jo nesli

na prostor, kjer se vrši procesija z Najsve-tejšim, in se bolniki blagoslavljujejo. Stopim k nji in jo vprašam, kako se počuti. »Prav slabo,« mi odgovori. Poklekнем blizu nje, ker je prišla procesija mimo, nadškof ji podeli sveti blagoslov, nakar se bolnica strese in omedli. Hitro pristopi zdravnik v strahu, da takoj nastopi smrt. Pokliče nosače in ukaže, naj jo nesejo v bolnišnico. Ko so dospeli tja, odpre oči, zapusti posteljo in zakliče: »Živi Marija! Zdrava sem!«

Po procesiji lihtim v bolnišnico. Tam sem izvedela, kaj se je zgodilo. Prišedši v hotel sem jo našla v skupni dvorani. Vse jo je hotelo videti, vse govoriti z njo. Jokaje stopi k meni in me molče objame. Naslednji dan je šla sama k votlini, kjer je prejela sv. obhajilo. Preiskalo jo je šest zdravnikov, ki so vsi potrdili, da so pljuča cela in popolnoma zdrava.

Ob povratku sva bili skupaj, hodila je lažje kakor jaz. Pred par dnevi mi je pisala, kako je šla brez težave štiri ure navkreber, da je prišla v svoj domači kraj, počuti se izvrstno in želi, da se oznani vsepovsod, kako velika je moč naše ljube Gospe v Lurdu.«

Od Kristusa do Judeža.

Imed vseh slik, kar jih je naslikal slavni italijanski mojster Lionardo da Vinci, je gotovo najdragocenejša »cena« ali Kristusova zadnja večerja. Podoba je prav ljubka in nežna, iz nje diha pravo življenje in značilnost.

Sredi na sliki sedi pri mizi Zveličar — postava, vsa v božanski vzvišenosti, in vendar tako mila in prijazna, da navdaja gledalca z največjim spoštovanjem in ljubeznijo, da bi pred njo pokleknil.

In kakor predočuje ta podoba primerno in vredno božjo in človeško osebo Kristusovo, tako so primerne tudi druge osebe na sliki, ki so pri zadnji večerji: posamezni apostoli, vsak s svojimi posebnostmi in značilnimi lastnostmi, — nežnočuteči in deviški Janez, ves poln ljubezni, do odločnega Petra, polnega krepke volje in navdušenja za Kristusa.

Vse te podobe globoko ginejo naše srce in nehote povzdignejo dušo do nadzemeljskega: k Božjemu Sinu, ki je sredi podobe.

Le en apostol, le ena podoba je neprijetna našim očem, le ena vzbuja v nas globok gnjev. Juda Iškarjot, izdajavec božjega Sina, ki je svojega gospoda in mojstra, prijatelja in dobrotnika za trideset srebrnikov prodal rabeljnom; ki se ni bal poljub, ta plemeniti znak ljubezni med ljudmi, porabiti za grozno izdajstvo.

Njegov obraz izraža skrajno zavrženost, na katerem sta lakomnost in samoljubje izbrisala vsako nežno potezo. In to nas navdaja skoro z grozo, če gledamo Judovo postavo. Potuhnjeno-krvoločna poteza okolj ust, skupaj stisnjene ustnice, prežeče oči, izlasti prsti, ki kakor roparska zver grabijo mošnji z denarji: zaradi te popolne pokvar-

fenosti bi skoro vztrepotali, če bi ne umaknili pogleda na plemenito-lepo obličje Zveličarjevo, ki odseva v božanski lepoti.

Te dve najbolje izraženi podobi na Lionardo da Vincijevi sliki imata pa prav izredno zgodbo, ki je za nas vse pretresljiva in poučljiva, pa tudi svarilna.

Zato bo gotovo marsikoga zanimala.

Zelo zamišljen v osebe in sliko, ki si jo je Lionardo da Vinci i glede kraja i glede oseb že uredil, je odšel mojster v Uim, da bi si poiskal v središču umetnosti celega sveta oseb že uredil, je odšel mojster v Rim, da bi da izvede to osnovo.

Posebno je hotel dobiti osebo, ki bi mogla predstavljati na njegovi podobi Kristusovo osebo.

Brez cilja je neumorno blodil od vzhoda do zahoda, od juga do severa, po »večnem mestu«, povsodi išoč, povsodi zasledujoč svoj veliki namen.

Toda nikjer ni našel tega, kar je iskal. Pač je videl na stotine lepih, plemenito izraženih obrazov, pač se je marsikomu brala na licih visoka plemenitost in na očeh velika njegova vrednost — toda osebe, ki bi v pravem razmerju združevala zunanjo in notranjo lepoto, ki jo je rabil za Jezusov obraz, te je iskal zastonj. Že se je hotel truden in nevoljen vrniti domov, ko začuje iz neke cerkve petje in vmes zelo plemenit glas. Ta glas je bil tako ljubko doneč in tako globoko v srce segajoč, da stopi slikar nehote v cerkev.

V cerkvi spozna, da prihaja petje s kora doli in da je solo-petje.

Lionardo da Vinci takoj sklene, da hoče tega pevca tudi po vnanjem poznati. Zdelo se mu je, da more biti pobožnost, lepota duše in pristrčnost, ki so se sipale iz onega petja, le v plemenito zraslem telesu v zvezi z lepo dušo.

In ni se motil mojster. Oni pevec na koru je imel tako krasen obraz in vsa njegova postava je bila tako pristrčna, da Lionardo takoj sklene: ta mora biti model za Kristusovo glavo.

Zato zastavi slikar z upolnim obrazom pevcu pred cerkvijo pot in reče: »Samo trenutek, signor.«

»S čim morem postreči, gospod?«

Pevčev glas se je glasil tako milo, tako upanje vzbujajoče!

»Jaz sem Lionardo da Vinci,« odvrne mojster, »in iščem vredne Kristusove glave za svojo »zadnjo večerjo«.

Cerkveni pevec se vljudno nakloni. Kakor vsi Rimljani, je tudi on poznal slavnega mojstra v slikarstvu iz slik in po njegovi slavi.

»Mislim pa, da bo vaš obraz pravi model za Kristusov obraz,« je nadaljeval Lionardo. »Ali vas smem prositi, da bi mi posodili vaše poteze za ta vzvišeni namen?«

»Toda, mojster?« —

»Ne pustite, da bi vas prosil zastonj. Saj opravičuje namen moje prošnje moj drzen nastop, da mi torej ne boste zamerili.«

»Tega vam gotovo ne zamerim.«

»In vendar se obotavljate ustreči moji prošnji?«

»Mislim namreč — da nisem vreden model za Kristusovo obličje«

»Preljubi, skromni človek! Ravno ta odgovor pravi, da ste vredni. Zato vas še enkrat prosim, da mi izpolnite željo. S tem napravite dobro delo, ker potem imam glavno osebo svoje slike. In kasneje, ko bo slika gotova, bote podžigali tisoče k molitvi do Odrešenika sveta.«

»Ako je tako, potem sem seveda pripravljen, da vam po vaši želji morem pomagati dokončati Vašo sliko.«

»Hvala, tisočkrat hvala! In kako smem imenovati model za Kristusovo glavo?«

»Jaz se imenujem Pietro Bandinelli.«

Že čez malo časa se je svetil nebeško plemenit obraz cerkvenega pevca Bandinellija na platnu kot središče započete slike. Obiskovalci Lionardijeve delavnice pa niso mogli zadosti prehvaliti izvrstnega dela.

Minulo je nekaj let.

Mesec za mescem je rasla Lionardijeva podoba. Na levi in na desni Zveličarjevi strani so se vrstile plemenite podobe apostolov — toda slika še ni bila končana. Manjkalo je še podobe Kristusovega izdajavca,

Juda Iškarijota. In ravno tega je hotel Lionardo kar najbolj narediti.

Kakor je pa preje dolgo iskal vrednega modela za vzvišeno Kristusovo glavo, ravno tako je imel sedaj težave, ker ni mogel dobiti primerne vzorca za Jezusovega izdajavca. Dosti glav bi bil lahko dobil za pokvarjenca ali zločinca. Toda Judeževe glave ni bilo moči najti.

Globoko zatopljen v misli, kako bi vendar mogel končati svoje veliko delo, je nekoč zopet korakal po šumnih rimskih ulicah, ko opazi na stopnjicah ob vodnjaku berača, ki ga je kot umetnika zelo zanimal. Poteze na beračevem obrazu so izražale skrajno pokvarjenost. Temni lasje so zmedeno v kodrih padali na vdrti senci in na grdo čelo. Oči so nepremično zrle v nič in napete ustnice so se zdele, kakor da izhlapevajo strupene pare.

»Judeževa glava« je nehote rekel Lionardo in stopil je k beraču.

Toda kdo bi popisal začudenje in skoro strah, ko mu pokvarjeni mož, še predno ga je Lionardi sam nagovoril, z votlim, grdim glasom zakliče: »Glej, glej! Star znanec! Ali zopet iščete kako glavo za model, mojster?«

»Kako — kaj? Vi me poznate?« je jecjal Lionardo.

»Kako bi vas ne poznal, mojster? Saj ste pred leti slikali mojo glavo za Kristusovo podobo!«

Lionardi stopi ves preplašen par korakov nazaj: »Vi — ste — torej Pietro Bandinelli?« je zlog za zlogom komaj iztisnil iz ust.

»Da, to sem jaz,« odvrne drzno berač brez najmanjšega srama ali kesanja. »Kajne, spremenil sem se? Da, da, od takrat naprej se mi je slabo godilo. Prišel sem v družbo igralcev in pijancev, zaradi česar sem zgubil mesto solista in cerkvenega pevca, in navadno nimam niti toliko vinarjev v žepu, da bi mogel z žganjem pogasiti žejo. Toda sedaj bo že bolje! Sedaj bom zopet kaj zaslužil kot model, kaj ne, mojster?«

In prav grozilno vsiljivo pomoli mojstru svojo desnico. Toda ta ni pritrtil, ampak

molče gleda berača od vrha do tal. Ali ima opraviti z lažnjivcem, ali pa govori res resnico?

In res.

Čim je gledal pokvarjene poteze na beračevem licu, tem bolj je z grozo uvideval, da res pred njim stoji Pietro Bandinelli. Nekaj spomina na njegovo nekdanjo lepoto in na njegov plemenit izraz se je še dalo na njem brati — sicer pa je in pljača in igra izbrisala vso plemenitost in prikupljivost na beračevem obrazu. Tem bolj pa sta pustila ostre sledi popačenosti in zlobnosti.

Lionardo se je stresel, kakor da bi se hotel otresti zlobnega čarodejstva. Za trenutek dene roke na oči, — ni mogel več gledati grozne izpremembe.

Ko ga je pa berač čim dalje bolj vsiljivo nagovarjal in po zaslužku kričal, se mojster obrne in z globoko žalostjo vzdihne, rekoč: »Pojdite za menoj! Vi ste pravi model za Judežovo podobo!« . . .

Leta 1499. je dovršil Lionardo da Vinci slavno »zadnjo večerjo«.

Ne le poznavalci in ljubitelji umetnosti in nabožnega slikarstva so si naslajali srce in oko na prečudno krasno izvedenih podobah te slike, tudi preprosto ljudstvo jih je občudovalo in se k pobožnosti vnelo.

Vsi so poznali Lionarda, in vsi so bili prepričani, da je človeštvo zopet bogateje za eno umetnino prve vrste. — Vsi so izrekli, da sta Kristusova in Judeževa podoba najpopolnejši. Prvo so hvalili kot podobno Bogu, neprekosljivo lepo in plemenito; o zadnji so rekli, da je vrhunec umetniško dovršene slike človeške popačenosti in duševne nizkote.

Toda nihče ni niti zdaleka mislil, da so poteze onih dveh podob od iste osebe, katero je greh iz podobe Jezusove napravil v podobo Judežovo!

Nihče bi ne bil mogel misliti, da je bil žalostno padli berač, ki je na javnih prostorih mimogredoče prosil miloščine in ki je padel na najnižjo stopnjo človeških napak, da

je bil on model za Kristusov obraz v Lionardijevi »zadnji večerji«.

In vendar je bila to pretresljiva resnica:

Vsled pijače in igre je postal Pietro Bandinelli, preje podoba za božjega Sina, pozneje za izdajalskega Iškarijota . . .

Mednarodni marijanski kongres.

se bode vršil prihodnje leto v starodavnem Solnogradu. Že je obljubilo več škofov, da se ga hoče udeležiti. Tudi dunajski župan Lueger je izrazil svoje srčno veselje nad nameravanim kongresom ter je zagotovil svoje sodelovanje.

Udeleženci bodo lahko pohiteli na znamenito Marijino božjo pot Alt-Ötting, kamor privozi železnica v dveh urah.

Kongres se bo vršil s tem posebnim namenom, da bi družil razne narodnosti širne Avstrije pod zastavo skupne brezmadežne Matere Marije, kraljice vesoljstva ter pod okriljem skupnega očeta Pija X. v Rimu; stremil bo s svojim delo-

vanjem na to, da bi se uničile moderne zmote ter da bi se utrdilo kraljestvo Kristusovo v dušah, družinah in v državah — po Mariji.

Udeleženci kongresa bodo klicali k Mariji, Kraljici vesoljstva, naj blagoslovi Avstrijo; naj ta država vedno bolj spoznava svoje vzvišeno zvanje, da namreč varuje krščanstvo in sveto Cerkev.

Kongres so postavili pod varstvo sv. Jožefa, sv. nadangelja Mihaela, bl. Petra Kanizija in novega svetnika sv. Klementa Hofbauerja.

Ne dvomimo, da se bo tudi več Slovencev udeležilo lepega kongresa v proslavo Marijino. Teotim.

Med brati Hrvati, ali: naša pot v Dalmacijo.

(Piše urednik.)

(Dalje.)

Ob osmih zjutraj, v ponedeljek 2. avgusta, smo tedaj odrinili od brega v Reki. Študentje in gospodje zapojó narodno himno: *Liepa naša domovina!* Vsi se odkrijemo. To pesem in pa ono drugo prelepo »Slovenac i Hrvat« smo peli potem med vožnjo nevem kolikokrat. Kadarkoli se je ladja bližala bregu, vselej je znova zadonela »*Liepa naša . . .*« in vselej se je bilo treba zopet odkriti. Torej smo si dobro glavo prevetrili. — Parnik je začel puhati, morje se peniti, — in vedno bolj smo se odmikali bregu ter pomikali na široko morje. Zdaj nam je šele stopila Reka prav pred oči, na desno Trsat z Marijino cerkvijo, na levo pa so se nam prikazale v blesku jutranjega solnca selišča: Voloska, Opatija, Ika, Lovrana v ozadiju z mogočno Učko goro.

Parnik naš je ubral pot med otokoma Krk in Cres. Na levi Krk bolj plošnat in obraščen, na desni Cres dolg in strm in gol. Ta dva otoka in nekaj manjših ž njima spadajo še k Istriji in tvorijo svojo škofijo, krško. Ljudstvo je hrvaško, samo po mestih je nekaj Italijanov. Tukaj nosi zdaj višjepastirsko palico naš rojak, doma z goriškega Krasa, škof dr. Anton Mahnič.

Mahnič, — to je ime, katero bi moral vsak katoliški Slovenec poznati in s spoštovanjem izrehati. Mahnič je bil, ki je začel — ko je po naših slovenskih poljanah ležala še gosta megla liberalizma — Slovence dramiti in jim z žarko lučjo svoje globoke učenosti začel razkazovati nevarnost liberalizma, z mečem svojega krepkega, rezkega peresa pa to meglo razganjati. On je dal povod k 1. katoliškemu shodu in vsemu katoliškemu gibanju, ki je rodilo odtedaj toliko lepih sadov. Sedaj pa pase doli na teh otokih svoje dobre Hrvate in je to prej precej zanemarjeno polje povzdignil, kolikor se je dalo ter skuša med Hrvati sploh katoliško idejo razširiti. — Jaz sem bil že prej enkrat na Krku; bila je živa še škofova mati, krepka in dobrovoljna Kraševka, dvakrat »močna žena«; škofa pa ni bilo doma. Škofovo bivališče je prav lepo in stoji tik nad morjem; tudi stolna cerkev je lepa. V škofiji imajo tudi tiskarno, in tukaj se tiska list »Ss. Eucharistia«, glasilo hrvaško-slovenskih duhovnikov, častivcev sv. R. Telesa, katerega sem že zadnjič omenil. Škof Mahnič prihaja navadno vsako leto na počitnice na Kranjsko. In kaj

menite, kje prebiva tisti čas? Nikjer drugod kakor v farovžu v Preski pri našem ljubem in dobrem župniku in svétniku g. Brencetu. Zato pa g. svétnik tako ponosno okoli hodi in si misli: Nima vsak izmed vas škofa pod streho, kakor ga imam jaz! Lani se je enkrat toliko ponižal, da je pripeljal svojega visokega gosta tudi v skrite in skromne Zapoge. Prišla sta peš — skoro dve uri — in ravno tako odšla.

Toda idimo, idimo dalje; zakaj dolgo pot imamo pred seboj. Vi bi si ne mislili, če vam ne povem, da je od Ljubljane pa do konca Dalmacije tako daleč kakor do severnega konca Avstrije na Češkem. Bližje se nam samo zato zdi, ker ni nič drugega vmes. Dalmacija je ozek in dolg pas ob jadranskem morju. In parnik vozi počasneje od železnice; seveda je pa tudi vožnja po morju mnogo lepša od vožnje v zaprtem železniškem vagonu. In zato čas hitro poteka. Tudi naša vožnja je bila kratkočasna — vreme krasno, solnčno — a vendar dolga; pluli smo dva dni in eno noč. Sempatje je bil odprt pogled na široko morje brez mej; večinoma pa smo pluli med otoki in celino. A kamor si pogledal na suho zemljo — od Reke pa do Kotora — skoro sam kamen, časih gol, časih obrašen z nizkim grmičevjem. Od česa se ljudje živé, sem si mislil! In vendar ni tako pusto življenje, kakor je na prvi pogled videti. Živé se od ribištva, tudi vina dosti pridelajo in — kdo bi si mislil — ko ni skoro nič drevja videti, pa mi je pravil neki gospod, da prodajajo drva celó v Italijo, da so krški škofljani prodajali drva sedanjemu papežu kot patriarhu v Benetkah. To je čudno. Zemlja kaže gledavcu bolj pusto lice, kakor ga v resnici ima. In tudi to-le je čudno: Ko ljudje pridelajo toliko in tako močnega vina, v Dalmaciji menda ni takega pijančevanja in ni pijancev kakor pri nas. Pri nas pa tako pitje! Dolenjci zadnja leta, ko trta zopet tako bogato rodi, kar plavajo v pijači in v »bušenšankih«; kjer pa vina ni, pa v žganju. Ko bi pri nas po dalmatinsko uživali pijačo, bi morebiti tudi ne bilo treba abstinence, ki se je mnogi tako bojé, kakor je je zdaj treba, ko ko se naši ljudje v pijanosti pobijajo in moré. — Če pa pijača tudi v Dalmaciji prav nič hudega ne napravi, tega si pa vendar ne upam reči...

Naš parnik jo dobro reže naprej. Ni sicer videti, da bi posebno hitel, ker ni bližnjih predmetov, na katerih bi se videlo, kako jih zadaj pušča, na vodi se pa to ne vidi, ker je je polno spredaj in zadaj. Dolgo in široko brazdo na morju pušča za seboj, ki se pa vedno bolj zgublja

in nazadnje čisto izgine; morje se zopet popolnoma zgladi. Tako je tudi s človekom. Nekaj časa potem, ko odide s sveta, je še nekaj sledu za njim, ga še kdo v misel vzame. Vedno bolj pa ugaša spomin nanj in kmalu je pozabljen, kakor bi ga nikoli na svetu ne bilo. Le kar je za večnost narejeno, to se ne izbriše nikdar...

Na naši levici nas tam s celine, s hrvaškega ozemlja, gleda mogočno gorovje Velebit, ki se vleče silno v daljavo in v svojem spodnjem koncu dela mejo med Hrvaškim in Dalmacijo. — Otok Rab, istotako na levici naši, spada še k Istri; naslednji otok, podolgasti Pag že k Dalmaciji. Cerkevno je pa razdeljen na dva dela: zgornji konec (ena dekanija) pripada še krški škofiji, ostali del pa zadrski.

Ker sem omenil škofij in smo že v Dalmaciji, naj najprej to pojasnim. Dalmacija ima, dasi nima mnogo več prebivavcev kakor Kranjska (600 tisoč), šest škofij, in sicer: Zader, Spliet, Hvar (na otokih), Šibenik, Dubrovnik, Kotor. V Zadru je nadškofija in semenišče za vse dalmatinske škofije. Seveda so škofije razmeroma majhne; a pomisliti moramo, kako je Dalmacija raztegnjena, potem pa še raztresena po otokih, da se vsak čas ne more na morje, in zato mora biti več škofij. Spljetska škofija, ki je največja, ima pa še pomožnega škofa v Makarski. Poleg Hrvatov-katoličanov je pa v Dalmaciji tudi nekaj Srbov pravoslavne vere.

Za otokom Pagom se prične dalmatinska celina, in kmalu na nje začetku je mesto Zader. Zader (Zadar) je glavno, a ne največje mesto Dalmacije; šteje 13.000 duš. Proti morju kaže lepo lice, precejšnja vrsta velikih in lepih hiš v ravni črti ob morju, izmed hiš se vzdiga sredi mesta mogočen stolp stolne cerkve. Drugih cerkev ni videti. Po narodnosti je Zader še večinoma italijanski. V prejšnjih časih so imeli Italijani v Dalmaciji velik vpliv, danes je Zader edina občina, kjer imajo Italijani večino in moč v rokah. Bilo je ob dveh ali treh popoldne, ko smo se približali Zadru. Izstopili nismo, torej si nismo mogli mesta natančneje ogledati; pač pa smo imeli od tukaj nekatere udeležnike naših shodov s seboj vzeti, zato smo pritisnili k bregu. Naši zapojo kakor vselej »Liepa naša domovina« — naenkrat pa začne kamenje leteti na parnik. Kaj se je zgodilo? Nekaj italijanskih mestnih postopačev, kakršni se dobe v vsakem mestu, ki jim je bila hrvaška pesem in naš shod trn v peti, je hotelo dati s tem duška svojemu narodnostnemu sovraštvu in s tem pokazati svojo italijansko

oliko. Trije naši dijaki so bili precej ranjeni na glavi, da jih je bilo treba obvezati, vendar hujšega ni bilo. To je bil prvi pozdrav v Dalmaciji, — hvala Bogu, da so bili prihodnji pozdravi prijaznejši! — Ti nesrečni, ti neumni, ti nori narodnostni boji v Avstriji! In ni jih in jih noče biti konec; le še vedno hujši divjajo viharji narodnostnih strasti, da pretresavajo celo Avstrijo. Zakaj? Zato ker v javnosti in tudi na visokih mestih v državi vlada še vedno liberalizem, svobodomiselnost, brezboštvo. Dokler ne bo šola in vzgoja mladine — posebno po mestih — bolj krščanska, dokler bo naučni minister vedno liberalc, dokler bodo smeli časniki tako zoper vero nisariti in vero izpodkopavati, ne bo nič bolje. Odločivni in najvišji krogi vidijo vse to, kako se zoper Cerkev dela in ruje, vidiš tudi posledice, pod katerimi trpé sami in cela država, — pa so s slepoto udarjeni! Noro, pravim, je to sovraštvo. Nemci ostanite Nemci, Lahi bodite Lahi, nas Slovane pa pustite biti to, kar nas je Bog ustvaril — pa bo mir besedi!

Pod Zadrom je nekaj prijaznih partij ob morski poti: več malih otočičev s precej gostimi naselbinami. Tu so nas začeli pozdravljati — ne več s kamenjem, ampak z zastavami, s streljanjem, zvonjenjem, z mahanjem robcev in živio-klici. No, taki pozdravi se že rajši sprejemajo. Razume se, da smo jim tudi mi pridno odzdravljali, posebno naš mladi svet, študentje, da mahanja in klicanja ni bilo konca.

Pluli smo dalje in dalje — v smeri proti Spljetu. Dolg čas ni bilo en trenutek. Imeli smo dvojen pevski zbor: gospodov in študentov, ki je pridno popeval, ogledovali smo svet, študirali zemljevid, brali potne knjige o Dalmaciji, duhovniki opravljali brevir, imeli resne in šaljive pogovore, kajpada, da tudi brez jesti nismo bili. Vendar s tem, kaj smo jedli in pili, vas ne bom dolgočasil, kakor dolgočasijo mnogi potopisci svoje potrpežljive brave. Samo to vam rečem: abstinencija še vedno najbolj izhaja; nekateri so tožili, da je vino predrago, drugi da ga je premalo, tretji, da ga sploh ni dobiti, — jaz se nisem imel o vsem tem in takem prav nič potožiti, bil sem zadovoljen.

Naredila se je noč. Na spanje ni nikdo mislil. Ob 10. uri zvečer smo se bližali Spljetu. Ozirali smo se proti kraju, odkoder so se nam nasproti bliščale luči: tam mora biti! — Spljet je največje mesto v Dalmaciji in stoji tudi najbolj v sredi Dalmacije. Prebivavcev ima nad 20 tisoč. Lego ima jako lepo; razteza se nekoliko v kro-

gu, nekoliko vzvišeno ob morju; pristanišče je posebno lepo. Sredi mesta se dviga še mogočnejši in imenitnejši stolp stolne cerkve kakor v Zadru. Na naši podobi je videti, da ga ravno popravljajo. Žalibog, da se je zgodil zadnje čase v Spljetu velik preobrat — na slabše. Nekateri zapeljivci — neki dr. Smodlaka in drugi — so dobili ljudstvo na svojo stran in ga našuntali zoper cerkev. Ustanovili so si svojo stranko, ki je menda napol liberalna napol socialdemokraška. Kaj so katoliški voditelji, posebno duhovniki, delali, da so si dali od sleparjev ljudstvo tako ugrabiti, nevem. A tako se godi, kjer se katoličani nočejo o pravem času organizirati: pride sovražnik in jim ljudi vzame, in potem, ko je že veliko zgubljenega, začno šele ostanke skupaj loviti. Pa taki počasneži niso samo v Dalmaciji, ampak semtertje tudi po Slovenskem.

Kakor povedano, glavni cilj naših dijakov je bil Spljet; tam so imeli svoj shod; Dubrovnik jim je bil bolj za nameček. Torej so imeli v Spljetu izstopiti. Ogromna množica ljudstva je pričakovala našega parnika na bregu, dasi je bila ura že pozna. A sprejem je bil — mrzel.

Nobenega pozdrava, nobenega odziva — videlo se je, da nam prebivavstvo po večini ni naklonjeno; naši somišljeniki si pa morda niso upali

kaj oglasiti se, da bi nasprotnikov ne vzbudili. Tiho so odkorakali naši fantje s parnika v mesto. Pozneje so pripovedovali, da so bili v mestu dobro postreženi, da jim ni nikdo kaj žalega rekel ali storil, tudi župan jih je prišel pozdravit. Da se jim je shod dobro obnesel, to se samo ob sebi razume. Navduševali so se ti mladi ljudje in delali načrte, kako bodo razširjali katoliško idejo po vseh šolah po Hrvaškem in Slovenskem. Krasni načrti! Bog jih blagoslovi! Vesel pogled v prihodnost, če bomo imeli take dijake!

Spljet (Spalato) je staro mesto, že od rimskih časov. Cesar Dijoklecijan, pod katerim je bilo 10., posebno kruto preganjanje kristjanov, si je sezidal tu velikansko palačo. In ta palača v večini še stoji; preceišen del sedanjega mesta zavzema. — Naš parnik je stal v Spljetu eno uro. Ker se jaz nazaj nisem tod vračal in si nisem mogel takrat mesta ogledati, sem skočil za nekaj trenutkov s parnika v mesto, dasi je bila noč, da sem dobil vsaj malo pojma o njem. Ulice so večinoma zelo ozke, kakor v vseh južnih mestih, pred stolno cerkvijo je mal trg, poln znamenitih starin, ogromna pa je Dijoklecijanova palača, stara 1600 let. Takega spomenika stare dobe razen v Rimu menda ni nikjer dobiti.

Ob pol polnoči smo odrinili naprej na jug.

Po svetu.

Škofovski jubilej sv. očeta Pija X. V torek, 16. novembra, bo 25 let, kar so bili sv. oče posvečeni za škofa v Mantovi. Posvečeni so bili v Rimu od kardinala Parochija, rojaka mantovskega. Ker se je ravnokar slovesno obhajala 50-letnica mašništva sv. očeta, ni čutiti, da bi se 25-letnica škofovstva s kakimi posebnimi slovesnostmi praznovala, — posebno ker sv. oče niso velik prijatelj velikega šuma. Molimo pa za sv. očeta, da bi se jim bolj in bolj posrečilo izvesti geslo: »Vse prenoviti v Kristusu«.

Sestra Marija Bernarda. Zadeva radi proglazenja lurške Bernardke Sourbirous za blazeno, dobro napreduje. Zadnje dni je cerkveno sodišče dovolilo, da so odprli njen grob, ki se na-

haja v samostanu usmiljenih sestrâ v Neversu. Telo je popolnoma ohranjeno. Položili so ga v novo rakev in grob zapečatili.

Londonski župan — katoličan. Dne 29. septembra je bil izvoljen za župana sedemmilijonskega mesta: London, zaveden katoličan John Knill. Mož je iz bogate družine ter znan kot velik dobrotnik revežev.

62-letni novomašnik. V jezuitskem zavodu v Kalksburgu pri Dunaju je opravil prvokrat najsvetejšo daritev grof Juri pl. Esterhazy-Galantha. Kot osemletni deček je vstopil v ta zavod ter se je izobraževal do 18. leta, ko se je odločil za vojaški stan. V boju pri Kraljevem Gradcu mu je bil konj prestreljen. Služil je nato še 10 let kot gardni častnik, potem pa se je lotil gospodar

stva na svojih posestvih. Smrt mu je ugrabila ženo in dva sinova, zato se je pred tremi leti odločil, da postane duhovnik, in zdaj je srečno dospel do tega cilja.

700-letnica obstoja. Po samostanih frančiškanskega reda so praznovali v dneh od 28. septembra do 4. oktobra na slovesen način sedemstoletnico, odkar je bil red ustanovljen. Na Dunaju so objavili posebno spomenico o ustanovitvi, o razširjanju in o delovanju tega znamenitega reda, ki šteje že 45 svetnikov, 90 blaženih, iz katerega je izšlo pet papežev, 80 kardinalov, 30 patriarhov in 200 škofov. Zapisnik redovnih mučencev je dosegel že število 500. Samo ob francoski revoluciji je bilo umorjenih 130 frančiškanov.

V novemberskem konzistoriju bodo sv. oče Pij X. podelili nekaterim cerkvenim prelatom kardinalsko čast. Zadnji konzistorij je bil pred dvema leti, od takrat je umrlo devet kardinalov, tako, da jih je zdaj samo 53, namesto 70. Gotovo je, da bo prejel kardinalski klobuk msgr. Bisleti, hišni prelat sv. očeta.

Čudež iv. Januaria so zopet letos 19. septembra slovesno praznovali v Napolju. Ko je sicer strjena kri sv. mučenca postala tekoča, se je pričelo streljanje na ladjah, ki so bile takrat zasedrane v pristanišču; enako je pozdravilo čudež tudi vojaštvo s strelji iz trdnjave. Znamenje za strele je dal mornariški častnik, stoječ na strehi stolne cerkve.

Poljaki v sv. deželi. Meseca avgusta je bilo 448 božjepotnikov iz Poljske v Palestini. Med njimi je bilo 68 duhovnikov in škof Fischer. Romanje sta vodila dva patra frančiškana. Poljskim romarjem se je bil pridružil tudi Slovenec pater Benigen, misijonar v Egiptu. Poslednji gospod je nekako pot pripravljajl za slovensko romanje, ki si ima izvršiti meseca septembra prihodnjega leta. Upati je, da bo moč izvesti zaželjen načrt, kajti popotovanje v Jeruzalem danes ni več tako naporno, kakor je bilo nekda.

Romarji spravili zvonove v zvonik. V Jeruzalemu je pred leti kupil nemški cesar Viljem na gori Sion nekaj sveta od turške vlade za 80 tisoč frankov ter ga je podaril nemškimi katoličanom; nemško društvo za sv. deželo je sezidalo na tem mestu lepo cerkev in samostan ter poklicalo tja Beuronske benediktince, ki so samostan in cerkev lepo uredili. Le zvonov je še manjkalo. Tudi te je preskrbelo nemško društvo. Iz Nemčije so poslali štiri zvonove, a turški deriviši so izposlovali pri svoji vladi, da se je obe-

šanje in zvonjenje prepovedalo. Zadnjič enkrat so nemški popotniki, ki so bili na izletu v sredozemskem morju, došli tudi v Jeruzalem. Med njimi je bil tudi arhitekt Sandel, ki je brez vednosti patrov s pomočjo romarske družbe zvečer dal obesiti zvonove v prostorni stolp. Po vsem mestu se je govorilo o premetenosti potnikov. Pritožbe so šle na turško vlado, ki se je pa slednjič pomirila in molče priznala, kar se je na tistem izvršilo. Nemci pa so peli zahvalno pesem.

Redka avdienca! Pri sv. očetu Piju X. je bil nedavno sprejet 68-letni starček, ki je na vozičku-naslonjaču pripeljal svojo hromo ženico iz Modene v 17. dneh v Rim. Pot je dolga čez 400 kilometrov. V Vatikanu so ženo z vozičkom po dvigalu spravili kvišku in mož jo je smel peljati k sv. očetu. Vožnio nazaj po železnici so oskrbeli sv. oče.

Visoka častnika — ministranta pri sv. maši. V Dunajskem Novem mestu so imeli na vojaški akademiji (šola za vzgojo častnikov) izredno slovesnost, ki so jo priredili tisti častniki, ki so se ondi šolali pred 30. leti. Tridesetletnico so praznovali tudi s tem, da so imeli skupno sv. mašo, pri kateri so bili navzoči ne-le slavljenci, temveč tudi drugo mestno vojaštvo, vsi sedanji gojenci in profesorji. Sv. mašo je daroval duhovni voditelj dr. Müller; kot strežnika pri maši sta se pa postavljala c. kr. generalni major vitez pl. Gerstenberger in c. kr. oberstlahtnant pl. Šmarda. Oba sta bila v najlepši vojaški uniformi, odličena z raznimi redovi. Ta lepí zgled pač zasluži, da ga izve širša javnost.

Cerkvena kazen. Ker so v italijanskem mestu Adria proti škofu Boggianiju uprizorili demonstracije, pri katerih je bil škof ranjen s kamenjem, so sv. oče napovedali mestu »interdikt«, t. i. prepoved, vsled katere ne smejo duhovniki za nekoliko časa izvrševati cerkvenih opravil. (Dovoljeno je samo krstiti in podeliti sv. poslednje olje.)

Štiri romanja v sveto deželo. V bodočem letu so napovedana štiri romanja iz Avstrije v sveto deželo. Zgornji Avstrijci bodo romali pod vodstvom linškega škofa in bodo v Jeruzalemu od 14. do 23. aprila; Ogri od 9. do 18. maja; Moravani od 16. do 25. avgusta, in Slovenci od 7. do 16. septembra.

Kaznovani učiteljski vojaki. Ko je bil zadnji katoliški shod v Kraljevem Gradcu, so vprizorili svobodomiselci protishod. V mestu je bilo takrat tudi 47 učiteljev na orožnih vajah, ki so poslali svobodomiselnim zborovalcem pismeni po-

zdrav. Vojaško poveljništvo je zato zvedelo, pa je kaznovalo dva učitelja, ki sta povzročila pozdrav in druge pregovorila, da so se podpisali, z dvadnevni zaporom; vsi drugi pa so dobili takozvani sobni zapor. — Vsa češka javnost se zdaj čudi, da se še dobe na božjem svetu ljudje, ki si upajo kaznovati brezbožne in svobodomselne učitelje.

Francija je res čudna dežela. Venomer čujemo, kako si prostozidarji izmišljujejo vsakojake postave, da bi zatrli katoličane in izruvali zadnje pojave verskega življenja. Po drugi strani je pa vendar ljudstvo globoko verno. Tako n. pr. se je zbralo zadnjič v Parizu o priliki tridnevne na čast blaženi Ivani d'Arc pri sklepnih slovesnosti v baziliki Notre-Dame okrog 30 tisoč vernikov raznih stanov. Vse je bilo prenapolnjeno, na tisoče ljudstva je bilo še pred cerkvijo. Čudno je le, da katoličani tako mirno prenašajo tiranstvo sedaj vladajočega framasonstva, ki hoče z brezbožnimi postavami izpremeniti katoliško Francijo v pogansko državo!

Patroni avtomobilistov in aviatikov. Vsakdo ve, da imajo razni stanovi svoje patrone ali varuhe in priprošnjike pri Bogu. Ko so pred desetimi leti prišli v modo avtomobili, (vozovi brez vprege, samogibi), so iskali in tudi našli patrona avtomobiliste in sicer sv. Krištofa. V starih časih so klicali sv. Krištofa na pomoč zoper nenadno smrt. Takrat je med ljudmi veljalo mnenje, da se ni bati tisti dan nesreč ali nepredvidene smrti, kdor je kjerkoli že videl sliko tega svetnika. Zato pa so ljudje skrbeli, da je na vsaki cerkvi bil naslikan sv. Krištof in sicer v velikanski podobi, da ga je vsakdo, kdor je kle v bližini mimo hodil, lahko videl. Če so torej sv. Kristofora avtomobilisti izbrali za svojega patrona, je čisto naravno in soglaša popolnoma z zgodovinskim dejstvom. Na Italijanskem je vsled tega nastala moda, da imajo podobo sv. Krištofa vtisnjeno na svojih avtomobilih. Najnovejši šport (razvedrilno podjetje): zrakoplovstvo pa dolgo ni imelo nobenega patrona. Toda ni dolgo trpelo, pa so tudi aviatiki (zrakoplovci) bili preskrbljeni. Izvolili so si proroka Elija, ki ga je Bog v nebesa vzel v viharju na ognjenem vozu z ognjenimi kolesi. Sedanjí zrakoplovci nimajo vpreženih v svoje velikanske vozove ognjenih konj, pač pa motorje za sto konjskih sil.

Po domovini.

V zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu so bili imenovani čč. gg.: dr. J. Gnidovec, gimnazijski

ravnatelj, hkrati za rektorja v zavodu; Al. Markež za gospodarja; J. Kržišnik za pravega profesorja, Fr. Rebol za namestnega profesorja; č. g. dr. I. Zore je odšel v Palestino nadaljevat bogoslovno vedo; č. g. A. Bukovič, prefekt, je stopil v jezuitski red.

Kongregacija sv. reda je določila, da se obhaja praznik Marijinega oznanjenja, ki pade prihodnje leto na veliki petek, v ponedeljek po beli nedelji.

Pomenljiv dan je bil 17. oktober, ko se je v Ljubljani ustanovila vseslovenska ljudska stranka. Od vseh vetrov so prišli zavedni katoliško-narodni Slovenci, da so pozdravili in potrdili novo organizacijo celokupnega slovenskega naroda na krščanski, narodni in ljudski podlagi. Bog daj, da bi mogli v tej veliki organizaciji združeni Slovenci tem krepkeje braniti vero in jezik slovenski proti notranjim in vnanjim sovražnikom

Še za nasprotnike nekaj! Za premišljevanje takim, ki so tudi katoličani, pa podpirajo nasprotnike sv. Cerkve, ponudimo sledeče vrstice, povzete iz izvrstnega mladeniškega lista »Mladost«: »Med sovražnike sv. Cerkve štejemo tudi moške, ki deloma izpolnjujejo svoje verske dolžnosti, pa se družijo z ljudmi, ki dvomijo, da jim more kdo izmed gospodov duhovnikov grehe odpustiti. — **Zene**, ki pristopajo s svojimi hčerkami k sv. obhajilu, k mizi Gospodovi, pa hodijo na shode svobodomiselcev, kjer se grde sv. Zakramenti. — **Materi**, ki molijo vsak dan k Bogu za srečo svojih otrok, pa jih srečujemo na shodih, kjer se oznanja boj proti sv. Cerkvi, pa v to družbo privedejo še celo svoje nedolžne otroke. — **Dekleta**, ki se pomude vsaki dan pred šolo pred Najsvetejšim v cerkvi, pa se pode in drve, kot bi šlo za stavo — v demonstracijskem sprevedu proti katoliškim in cerkvenim napravam in organizacijam. — **Starše**, ki bi bili hudi, ako bi jim kdo očital nevernost, pa puste, da pohaajajo njihovi otroci v organizacije, kjer se trdi, da noben izobražen človek ne more biti danes katoličan . . .

Kako imenujemo taka početja? Gnusno brezznačajnost, rojeno deloma od strasti, deloma od zaslepljenosti in nevednosti, ki prihaja od brezmejne ošabnosti. Ali je čuda, če rodi ta brezznačajnost še večjo brezznačajnost — ki je obenem grešna in pogubonosna!?

Duhovske izpremembe v ljubljanski škofiji. Č. g. Val. Jakelj, župnik pri Sv. Križu nad Jesenicami je šel začasno v pokoj, da si utrdi zdrav-

je; župnijo oskrbuje jeseniški kapelan č. g. K. Čuk; č. g. T. Potočnik, župnik na Brezovici je imenovan za knezoškofijskega duhovnega svetnika. — Premeščeni so čč. gg. kapelani: Janez Žavbi iz Žužemberka za župnega upravitelja v Ambrus, Karol Gnidovec iz Št. Vida pri Zatičini v Žužemberk, na njegovo mesto je prišel Fr. Novak iz Stopič; č. g. dr. Anton Prešeren je nameščen v Borovnici, č. g. Fel. Funtek v Stopičah; č. g. And. Magajna, kapelan v Borovnici je postal župnik v Rakitni; č. g. A. Zore se je preselil iz Mirne peči v Motnik. Stalni pokoj je dovoljen č. g. Frančišku Gornik v Postojni. V pokoj je šel profesor dr. J. Marinko v Novem mestu; nastanil se je v Preski. Č. g. J. Hartman, župnijski upravitelj v Planini pri Vipavi je dobil župnijo Blagovico. Župnija Gora pri Sodražici je podeljena č. g. Dom. Janež, župniku v Studenem. — Premeščena sta čč. gg. kapelana Leop. Černe iz Sodražice za administratorja v Babno polje in Fr. Pavšič iz Naklega v Sodražico.

Šentjakobska župnija v Ljubljani je podeljena sedanjemu administratorju č. g. J. Barlé.

Prve slovenske šolske sestre so odpotovale v Ameriko 21. septembra iz zavoda v Mariboru. Bog daj obilo sreče v novi slovenski domovini!

Prednica ljubljanskega uršulinskega samostana je postala č. M. Kristina Pesdirz, voditeljica notranje uršulinske šole.

Od Sv. Helene pri Dolškem. Naša župnija je bila letošnje leto tako srečna, da je imela v svoji sredini že dvakrat premilostnega gospoda knezoškofa. Prvič so tu delili sveto birmo, drugič so posvetili krasno cerkvico na podružnici sv. Agate. Pripeljali so se k nam v soboto popoldne 25. septembra. Z velikim veseljem smo jih sprejeli. Šli so takoj v spovednico ter neutrudljivo spovedovali pozno v noč. Ob 9. uri se je začelo posvečenje ob navzočnosti 12 gospodov duhovnikov in obilnega ljudstva. Mlaji in venci okolu cerkvice so naznanjali, da se vrši nekaj veličastnega. In sedaj imamo na našem pokopališču krasno in okusno predelano cerkvico. Za vse to se imamo zahvaliti našemu rojaku, preč. g. Janezu

Smrekarju. — V ravno tej omenjeni cerkvici pri sv. Agati so bili pred kratkim tatovi, kjer so vzeli kelih in pateno. A ne dolgo potem je našel nekdo po naključju blizu cerkve v grabnu kelih, patene pa ni bilo zraven. Čudno, da zločinec ni odnesel tudi keliha s seboj! Dosedaj še niso prišli uzmoviču na sled.

Goriško. Nova maša. Dne 19. septembra je bil v Turinu na Italijanskem v mašnika posvečen Slovenec, naš domačin, č. g. Jožef Malič s Peči pri Rubijah, ki se je šolal štiri leta na goriški gimnaziji, potem pa je bil sprejet v red Salezijancev v Turinu. Dne 27. septembra je v svoji rojstni vasi na Peči daroval prvo sv. mašo. — Č. g. Mihael Kragel, začasno vpokojen, je zopet kot župnik nastopil svojo službo, in sicer v Škrbini. — V goriški bogoslovnici je imenovan kot profesor bibličnih zgodb stare zaveze č. g. dr. Josip Ličan namesto dr. Tarlao; za dogmatiko pa č. g. Alojzij Fogar.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je vsled večjega dela v tiskarni in ker je izvršila vse knjigoveško delo v lastni, povečani in z novimi stroji opremljeni knjigoveznici, malo pozneje kakor lansko leto dogotovila letošnji književni dar za svoje člane. — Razpošiljanje knjig se prične prihodnji teden; najprej jih prejmo najoddaljenejši člani — v Ameriki, Afriki in Aziji — za njimi najbližji — Korošci — potem pa 1. člani v raznih krajih zunaj slovenske zemlje; 2. poreška, krška in senjska škofija; dalmatinske in bosenske škofije; djakovska, zagrebška in ogrske škofije; sekovska in videmska; 3. ljubljanska, 4. goriška, 5. tržaško-koperska, 6. lavantinska škofija.

Uredništvo je knjige že prejelo. So lepe. Odločno pa moramo grajati, da se na prvi strani in tudi na zadnji koledarja ponuja na prav sladak in vsiljiv način — šnops. Ali je družba sv. Mohorja za to poklicana, da bo šnopsarijo po Slovenskem razširjala, kakor bi je ne bilo že dosti?! Nemoralno je, iz nesreče drugih delati kapital!

Nove knjige.

Nagrobnice. Uredil Frančišek Marolt. Drugi premenjeni natis. Z dovoljenjem preč. kn. šk. ordinarijata z dne 16. avgusta 1909, št. 3546. V Ljubljani 1909. Izdala in založila »Katoliška Buk-

varna«. Cena lično vez. K 2.40. V jako lični in obenem zelo prikladni žepni obliki so nekoliko premenjene oziroma pomnožene že vdruge izšle od g. Fr. Marolta urejene »Nagrobnice«. Zbir-

ka obsega 24 slovenskih in 4 latinske nagrobne zборе. Poleg že znanih lepih, v srce segajočih, a seveda že močno obrablenih nagrobnic (Blagor mu, Človek glej, Nad zvezdami, Jamica tiha, Usliši nas Gospod in še par drugih) dobimo v Maroltovi zbirki tudi veliko število novejših, deloma že v prvi izdaji se nahajajočih, deloma v tej zbirki ali sploh še nenatisnjenih krasnih nagrobnih spevov. Zeleti je le, da pevska društva nekoliko časa prenehajo s starejšimi ter začno ob pogrebnih prilikah peti novejše nagrobnice. Kako tolažljivo bodo učinkovale n. pr.: Aljaževa »Pri mrtvaškem sprevodu«, Vilharjeva »Žalostinka«, Ferjančičeva »Pokojnemu v slovo«, Gerbičeva s posebnim krasnim Bilčevim besedilom pa tudi glasbeno ne zaostajajoča »Na grobu«, potem cela vrsta Foersterjevih, na dr. G. Pečjakova besedila zloženih, vsestransko vzornih, glasbeno-formalno dovršenih in globoko občutenih nagrobnic. Globoko bo učinkovala velličastno se na pokopališču glaseča žalostinka na predvečer vernih duš — dragim ranjnim v spo-

min — in bo naša srca napolnila s sočutjem do trpečih ranjkih ter jih vnela do dolžne pobožnosti.

Stanko Premrl.

Novi oltar Marijinega vnebovzetja v Cirkovcah. Opisal dr. Avguštin Stegenšek. V Mariboru 1909. — 15 strani debela knjižica z 11 slikami. Oltar, delo Ivana Sojča, kakor je na podobi videti, je res nenavadno umetno delo, kj hvali svojega mojstra, — lepa pridobitev na polju cerkvene umetnosti. Cirkovce so župnija na dravskem polju na Štajerskem blizu Pragarskega.

Pogrebni govor zglednemu kristjanu Antonu Puščenjaku, tržanu v Veržeju. Govoril prof. Fr. Kovačič. — Veržej je trg na murskem polju, nedaleč od Ljutomera. Iz govora je videti, da je bil pokojni res vzor-kristjan, svet mož, biser med svetom, vreden, da se mu postavi tak spomenik v spodbudo in posnemo drugim. Ves dohodek od knjižice je namenjen Marijanišču v Veržeju. Stane s poštnino vred 13 vin.

Prijedor v Bosni. Bogu hvala, ker ste blagovolili naš dopis radi novega svetišča žalostne Matere Božje tukaj, urediti v vrli »Bogoljub«.

Kapela — cerkva — se pridno zida, do nedelje imena Marije bo do vrha dozidana.

Ako bi nam bilo omogočeno, bi jo do nedelje 7 žalostne M. B. pokrili in v notranjščini toliko pripravili, da bi bila oni blagdan blagoslovljena in službi božji izročena.

Toda nam sirotam je zmanjkalo vseh sredstev za to; sreča, da smo toliko zamogli s stavbo uspeti.

Ubogo verno kristjansko rimo-kat. ljudstvo je storilo z delom in denarjem skoraj čez zmožnosti. Pokriti in dovršiti ter bogoslužno napraviti je pa nismo mogli brez milodarne pripomoči od drugod.

O, kako manjka v tej jugoslovanski deželi še cerkva in kapel, v drugih deželah jih je pa mnogo in skoraj preveč . . . Ko bi dano in mogoče bilo, bi jih vsaj desetino onih odveč prenesli v te za to prepotrebne kraje.

Ako imate kaj milodarov v dobre namene, za cerkvene naprave, za kristjansko kat. stvar v raznovrstnih deželah, pa jih zamorete blagovolino za kam vpredeliti, prosimo lepo, naklonite

jih nam revam tukaj za novo svetišče križane Ljubezni in ljube žalostne Matere Božje.

V sili, stiski in potrebi smo sedaj veliki, da to cerkveno stavbo pokrijemo, napravimo in bogoslužno dovršimo.

Že v nedeljo Brezmadežnega Srca, a tukaj tudi sedem sv. radosti Marije Device, se je ubogo verno ljudstvo popoldne zbralo na stavbišču hiše božje h križu in mali podobi žalostne Matere Kristusove ter je združno opravljalo molitve za pripomočke napravi tega svetišča, pa za vse, kateri so in bodo milodarno k temu pripomogli.

Usmilite se nas, ker ne moremo za vse cerkveno potrebno sami si pomagati in oskrbeti. Če bi vtrpeli in blagosrčno hoteli kakovo milodarno pripomoč priposlati, prosimo na naslov:

Rimo-katolički župni ured sv. Josipa u Prijedoru, Bosna.

Kamnik. Lansko leto je neka oseba poslala za več kron poštnih znamk, da z njimi naroči svetinjice sv. Benedikta; ker se je pa naslov zgubil in se svetinjice niso mogle odposlati, se dotična oseba prosi, da naj se zopet oglasi pri P. Ananiji Vračko, vod. III. reda v Kamniku.

Mati božja in bosensko-hercegovski katoličani.

Dobri bosansko-hercegovski katoličani v svoji živi veri časte zlasti prebl. Devico Marijo. Njej pripisujejo rešitev 415-letnega težkega turškega robstva. Ganljiv je prizor, ki ga J. pl. Andrejka v svoji knjigi »Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini« (Druž. sv. Mohorja 1904, str. 90) omenja, kako so se verniki pred podobo Matere božje na vihrajoči zastavi 17. našega pešpolka vrgli na kolena in se ji s solznimi očmi zahvaljevali za rešitev. Vojake je ganil ta srčni izraz hvaležnosti in pobožnega zaupanja v Marijo, da so se nehote odkrili.

Kadarkoli so se bosansko-hercegovski verniki zoperstavili sovražnemu Turku, jih je vodil prapor s podobo one, ki je pomoč kristjanov. Kakor so prestali dolgotrajno skušnjo in ostali zvesti otroci sv. katoliške Cerkve, so tudi ohranili ljubezen do Preblažene, ki se jim je vkoreninila globoko v verna srca.

Omeni jim Marijo, govori o njej, koj se obrne njihova pozornost nate, z vso pazljivostjo te bodo zvesto poslušali, ljubezen jim sije na obrazih kakor nedolžnemu detetu, ki mu mamica sklene ročici k pobožni molitvi ali pa mu pripoveduje o nebeškem detetu Jezusu, o angelu varihu, o Bogu Očetu in dobri Materi v nebesih. Kako zelo ljubijo nebeško Gospo, je dokaz njihov splošno običajni naslov: »Hvaljen Jezus in Marija!« V svojih stiskah ali v nenadnih nesrečnih dogodiljih jim vzklika srce: »Jezus in Marija!«

Marijo, ki jih je rešila krutosti mohamedanskih gospodov, so vzeli za svojo pokroviteljico, ščitila jih bo in varovala pred krvoločnimi jastrebi pod svojim materinskim plaščem.

Vsako leto se na praznik Marijinega vnebohoda zbere več tisoč vernikov Hercegovcev v Širokem bregu, da izkažejo vdanost do preblažene Device. Tu je njihova priljubljena božja pot, kjer z vsem sijajem obhajajo praznik.

Ne smemo pa misliti, da stoji tu v Širokem bregu morda kaka velika cerkev ali celo bazilika, kakoršne so slovenske romarske cerkve; do zadnjega časa so imeli tu le majhno kapelo v čast Matere božje, preostanek iz časa turškega gospodstva, spomin na nestrpnost, krutost in

lakomnost mohamedansko. Sezidali so jo z dovoljenjem turške vlade, ki so ga morali uprav dragoceno plačati.

Ako pomislimo, da je bilo to edino večje zavetišče Marijinih častivcev v Hercegovini, ki po svoji majhni obsežnosti ni zadoščala ne iz zdravstvenih ozirov, ne z ozirom na sedanji čas, ko ima vsaka vas po drugih deželah svojo lepo cerkev, sedaj, ko se Hercegovina ponaša kot podložnica kulturne Avstrije, je razumno, da je prav, da so začeli tu frančiškani zidati novo cerkev — za katero pa žal ni sredstev, da bi se pokrili veliki stroški.

Kar je v Bosni in Hercegovini bogatejših ljudi, so ali Turki ali pa razkolni Srbi, od katerih čisto naravno ni mogoče pričakovati niti vinarja za katoliško cerkev. Katoličani so siromašni, ker jih je take napravila turška grabežljivost, in se najbrž ne bodo opomogli še desetletja in desetletja. Gradba hiše božje se je prenehala, ker je zmanjkalo denarja.

Kam naj se ubogo ljudstvo obrne, ako ne predvsem na svoje brate Slovence, od katerih pričakuje kolikortoliko pomoči? Prošnja je nujna, ker delo stoji, vsega priporočila vredna, ako pomislimo, v kako lepih cerkvah molimo mi dobrega Boga, medtem ko so naši mili bratje zgubili za časa turškega robstva vse svoje cerkve, vse samostane, in so se morali 400 let zadovoljiti s siromašnimi kapelicami ter s po nekaj kilogramov težkimi »zvonovi«. Obeta se, da bo v Širokem bregu s cerkvijo postavljen prvi prostor za povzdigo in napredek teptanega krščanstva v Hercegovini.

Upa se, da bodo bogoljubni čitatelji našega lista prošnji po svojih močeh vstregli.

Darovi, ki se bodo objavili v Bogoljubu, se sprejemajo v našem uredništvu ali pa v frančiškanskem samostanu v Ljubljani; tudi gg. župnikom se lahko izroče.

Č. P. Tomaž Zubac pa je dobil od svojega škofa in provincijala dovoljenje, da sme iti nabitrat po svetu milodarov za to cerkev. Najbrž pride tudi na Slovensko. Če pride tudi k Vam, priporoča se, da ga sprejmete prijazno in mu daste kak dar za nameravano cerkev.

Kaj pa pravijo odseki?

Vzdramite se vendar!

Ljube Marijine družbe, zdi se mi, da se ne mislite ravno prenačljivi, prehiteti in pregrešiti. Pol leta je že, kar sem vam priporočil: Snujte odseke po Marijinih družbah in poročajte o tem »Bogoljubu«! A silno pičlo prihajajo ta poročila. Pač pa semtertja še vedno dopisi o kakih malopomembnih smrtih in pogrebu. — Vedite, dragi moji, da Marijine družbe niso družbe mrtvih, ampak družbe živih! In ravno zato, da bi družbe bolj žive bile, zato se vam priporoča snovati odseke. Odseki imajo prinesiti novo življenje in poživiljeno delovanje v Marijine družbe. — Vedite tudi, da Marijine družbe niso samo bratovščina, pri katerih se samo nekaj moli; tudi shodi in zakramentj — dasi ravno dve važni točki — vendar še niso vse: Marijina družba mora v življenje posegati. Povem vam, da me je hudo v srce spekla beseda nekega odličnega duhovnika, ki sem jo nedavno slišal: Naše Marijine družbe niso to, kar bi imele biti. To niso nobene Marijine družbe (kongregacije, organizacije); to so samo navadne bratovščine. Marijina družba kot cerkvena organizacija mora bolj v življenje posegati, njen vpliv se mora bolj čutiti v fari in okolici. Fara in okolica morata čutiti na sebi, da obstoji Marijina družba.

In k temu vam žele pomagati odseki. — Pričakovati bi bilo, da bo poziv za snovanje odsekov izšel od vodnika družbe. Če pa

ne pride od njega, pa sami sprožite to reč! Predstojništvo je predvsem k temu poklicano. Pri Marijinih družbah je tako: vodnik ima sicer vajeti v rokah; ne gre pa, da bi vse sam vlekel. Čimbolj mu udje pomagajo vleči, tem bolje je; čim bolj udje sami delajo — pod nadzorstvom vodnikovim seveda — tem bolje. Ne samo vleči se morajo dati udje od vodnika, ampak sami morajo poprijeti in pomagati vleči; biti morajo pomočniki dušnega pastirja. In to se najbolje zgodi po odsekih.

Predstojništva družb, kaj pa vedelate? Ali mar nimate nobenih sej? Potem vaša družba ni v redu, kakor bi imela biti. — Če pa imate seje, kaj se vendar pogovarjate? Ali niso še nikoli odseki prišli na razgovor? Potem pa res ne vem, čemu skupaj hodite? Ali si jih mar ne upate ustanoviti? Čudno! Ali je odseke osnovati in voditi kaj težko? Prav nič! Vsaj pravi Marijini družabniki bi morali veseli biti, da jim je dana priložnost, kaj delati. Kaj ni bolje če pridete v nedeljo popoldne skupaj in se pogovarjate, kaj ste kaj dobrega naredili in kaj še mislite storiti, kakor pa da pridete skupaj za same prazne marnje ali da ljudi opravljate?

Kje naj se odsek napravi? Poslušajte! Na vso moč bi bilo želeto, da bi imela vsaka Marijina družba prostor — dvorano ali sobo — zunaj cerkve, kjer se lahko shaja. Če imate izobraževalno društvo, bodite vsi družabniki udje tistega društva, fantje in de-

kleta; samo da dekleta morda plačajo manj, ker društva manj potrebujejo. Če imate torej društvo, zbirajte se v društveni sobi ali dvorani, in sicer: fantje vsako nedeljo razuntiste, ko imajo društven shod (če ni že tisti shod ravnoram, v društvenih prostorih), dekleta pa vsaj enkrat na mesec, in sicer najbolje tisto nedeljo, ko imajo fantje družbeni shod (če ga nimajo v društveni sobi). Če pa društva nimate, imate pa morebiti kako drugo sobo blizu cerkve, kjer se lahko shajate. Tam tedaj naj pridejo skupaj tudi odseki! Če pa tudi take sobe nimate, se pa lahko snidete v hiši kakega družabnika (če mogoče v bližini cerkve), dobro je tudi na vrtu, na klopici konec hiše, pod lipo, pod kostanjem, ali kjerkoli. Nj treba duhovnega vodnika zraven, načelnik odseka imej zapisnik vseh udov, preglej, če so vsi pričujoči in potem naj pove vsak, kar ve: kaj je storil ali kaj treba storiti?

No, vprašam vas: Ali je to kaka copernija? Če pa ni nič težko, zakaj se obotavljate storiti, kar bi bilo pravzaprav že davno treba storiti? — In vprašam: Ali bi ne bilo lepo, ko bi se naši mladi ljudje ob nedeljah popoldne v različnih odsekih po raznih krajih fare tako shajali, pomenkovali in posvetovali, kaj bodo dobrega ukrenili? Vprašam: Ali ne bo to vsakega dušnega pastirja veselilo, da ima take pomočnike, in ne bo z veseljem te stvari pospeševal?

Seveda odseki so različni po različnih namenih. Pri nekaterih bo treba več posvetovanja, pri drugih ne; pri nekaterih treba agitacije (za časnike, za treznost), pri drugih zopet gre kar samo od sebe (za lepšanje cerkve, pogosto sveto obhajilo). — Katere odseke da naredite, to vam je bilo že povedano. Če ste pozabili, pogledajte tisto številko »Bogoljuba«. Kjer je družba večja, se lahko napravi več odsekov, kjer manjša, pa manj.

Gotovo naj pa nobena družba ne bo brez treznostnega odseka! Če tega ne spravite skupaj, to bi bilo res sramota za naše Marijine družbe! Ne vesel, ampak žalosten jih človek mora biti — tako nič življenja, nič smisla za apostolsko delo, za blagor bližnjega imeti. Ali je to delo

mar nepotrebno? Tega menda vendar nikdo ne bo trdil, kdor ima oči v glavi! Ali nemogoče? Ne nemogoče, ampak le znamenje brezdelnosti in brezbriznosti bi bilo to! Ako pa mislite kaj začeti, zakaj čakate? Ali bi ne bilo že davno treba začeti?

Ko smo že pred sedmimi leti začeli delovati zoper pijančevanje, so nam rekli: To delo bo težko. Pri otrocih in pri Marijinih družbah bo treba začeti. — Dobro! Vprašam pa zdaj: Koliko je pa vaša Marijina družba v sedmih letih za to reč storila?! Če bomo na ta način naše ljudstvo reševali, ga ne bomo nikoli rešili. Če bomo na ta način reševali duše, ne bomo rešili nobene. In o naših Marijinih družbah se bo žalibog moralo reči s svetim pismom: »One pa niso iz semena tistih mož, po katerih je Izraelu odrešenje prišlo.«

Če pa dozdej niste, vsaj zdaj pokazite iskrico življenja in začinite! Ravno kar smo dobili nove čedne »sprejemnice« družbe treznosti. Dobé se v Ničmanovi prodajalnici v Ljubljani. Tenaročite (samo ene dopisnice je treba) in jih razdeljajte med tiste, ki ste jih za to pridobili! Potem pa tudi sporočite, kako vam gre in koliko vas je! Ako pa tega ne zmorete ali nočete, potem ne vem drugega reči, kakor voščim vam: Lahko noč! Dobro spite!

Še na en odsek, prav važen, ne smemo pozabiti, ki pa doslej ni bil še omenjen. To je dobredelni, zlasti za obiskovanje bolnikov. To je odsek, posebno primeren za dekliške družbe. Zato ga omenjam, obširneje o njem spregovorim še kak drug pot, ker je danes že drugega dosti naraslo.

Še enkrat vam kličem: Snujte odseke v Marijinih družbah! Vedite, da sama molitev in poslušanje govorov še ni vse. Moli in delaj! to je pravilo krščanskega življenja, in tudi pravilo Marijinih družb. Družbe, ki svojih udov k tej krščanski delavnosti ne navajajo, svojega poklica ne izvršujejo v popolni meri.

Vaše geslo bodi: Na delo krščansko!

Jan. Kalan, škofijski vodja Mar. družb.

Dva vzorna mladinska shoda na Štajarskem.

II. Dekliški Marijini shod na Tinskem.

V župniji zibiški, na jugu od Šmarja pri Jelšah, stoji na visokem hribu velika romarska cerkev Matere božje na Tinskem. Mnogo sto let že semkaj romajo Slovenci, pa tudi Hrvati. Cerkev je lepa gotiška stavba, postavljena v 15. stoletju. Poleg nje nekoliko višje stoji še starejša podružnica sv. Ane. Kar dve prostorni cerkvi skupaj! Kako globokoverni in požrtvovalni so pač morali biti stari Slovenci, ker so nam pozidali toliko božjih hramov širom naše domovine, ki so poseben nje kras, pa jih dandanes s težavo ohranjujemo! V vernosti pač ne dosežamo svojih prednikov! S Tinskega uživa romar čaroben razgled na vzhodno, severno in zahodno stran. Nehoté se mu izvije iz prs opravičen vzdih: Kako krasne kraje nam je vendar Stvarnik odločil za zemeljsko bivališče! Kdo bi ne ljubil prelepe svoje slovenske domovine? Kdo bi ne služil zvesto Stvarniku, ki nam jo je dal?

Z velikim veseljem so zato vsprejele naše mladenke vest, da se vrši na praznik Rojstva Marijinega na Tinskem dekliški Marijin shod. Gotovo nad 1200 jih je prihitelo ta dan na Tinsko iz šmarske in rogaške ter kozjanske dekanije. V procesijah so došle iz Šmarja, Sladke gore, Sv. Petra na Medvedovem selu, od Sv. Križa tik Slatine ter iz Slivnice pri Celju s svojimi dušnimi pastirji. Jedro udeleženk so bile članice Marijinih družb z družbenimi svetinjami na prsih. Petrška Marijina družba je prišla z družbeno zastavo. Milo so doneli zvonovi z visokega hriba v pozdrav hčeram Marijinim. Na slavoloku v bližini cerkve smo brali sledeči napis:

Pozdravljena dekliška četa,
Za vero, čednost, narod vneta!

Slavolok pred glavnim vhodom pa je nosil besede:

Váruj Mati s Tinske gore
Te dekliške naše zборе!

Hipoma je bila cerkev polna mladenk, pa tudi mnogobrojnega ljudstva. V svoji pridigi je g. kaplan Sinko iz Šmarja zbrane navduševal za življenje v Marijini družbi. Razložil je veliki pomen Marijinih družb za pretekla tri stoletja pa tudi za današnje čase, in poudarjal, kolika je sreča za dekle, ako mladostna leta preživi v družbi Marijini. Po slovesni sv. maši domačega

g. kaplana Kovačiča smo imeli eno uro časa, da smo se nekoliko telesno okrepili. Ob 1. uri pa nam je mogočna strelba naznanila pričetek dekliškega zborovanja pred cerkvijo.

Nepregledna vrsta deklet je stala okrog ovenčanega odra, ki je nosil napis:

Bog živi značajne mladenke,
Odločne, delavne Slovenke!

Na stotine mož in žen in mladeničev se je postavilo ob straneh, vsi radovedni, kako bodo nastopila dekleta.

Zborovanje otvori lepa Marijina pesem, nato pa pozdravi ogromno množico ljudstva in zlasti mladenke župnik Gomilšek, ki vodi zborovanje. Prva govori Vračko Ana v imenu zibiške dekliške zveze: Lanski nepozabni dekliški shod na Sladki gori nas je mladenke vzbudil in vnel za prelepo delo v Marijinih družbah in dekliških zvezah, današnji naj pokaže naš vsestranski napredek. Pavlinc Ter. pozdravi shod v imenu sladkogorske Marijine družbe. Novak Marija poroča o vzornem delovanju šmarske dekliške zveze, iz katere se je rodila šmarska dekliška Marijina družba. Maček Ter. (Kozje) vnema sestrice za tri čednosti: 1. Bodimo v resnici ponižne v govorjenju, v obleki, v obnašanju. 2. S ponižnostjo družimo poštenost. Le deklica,¹⁾ ki je poštena v govorjenju, v vsem ravnanju, zlasti pa v življenju, je srečna. 3. Gojimo v srcih cvetko odkritosrčne pobožnosti, ki nas bo nerazdružno zvezala z Bogom in Marijo.

Turk Jera (Šmarje) deklamuje pesem »Vrnitev k materi«. Cinglak Cec. (Šmarje) govori o berilu. Dekleta moramo brati, da se izobrazimo, pa le dobre knjige, le katoliške časopise. Me moramo zatirati slabo berilo po kmečkih hišah in ne smemo podpirati ljudi, ki širijo med naš narod brezverske časnike. To krasno apostolsko nalogo moramo vse do zadnje izpolnjevati, da postane celi slovenski narod res katoliško-naroden. Vseučiliščnik »Zarjan« Ant. Ogrizek

¹⁾ Op. uredništva: Razločevati je treba med deklico in dekletom. »Deklica« je malo deklet (šolarica), odrasle so »dekleta«. Nikar preveč srčkanja in cartljanja! Zato tudi ni umestno vedno pisati »hčerka« mesto »hči«; časih že, a ne prevečkrat.

izrazi svoje veselje nad veličastnim shodom in pravi: Še Slovenska ne bo propadla, ko vas vidim toliko sestic pogumno stopati na branik vere in naše domovine. Mi možje branimo naše svetinje na javnem bojišču, ve pa, sestrice, delujte posebno doma, da nam ostanejo vse naše družine verne in narodne! Vaše dekliško gibanje, vaše zanimanje za narodov blagor nam je jutranja zarja novega napredka.

Predsednik sporoči iskrene pozdrave shodu od Erne Razlagove, učiteljice v Ljutomeru. Rada bi bila izpregovorila mladenkam v pouk na shodu, pa je bila zadržana. Želja predsednikova, naj bi se v bodoče naše mnogoštevilne učiteljice bolj poprijele plemenitega izobraževalnega dela pri svojih priprostih sestricah, naj se kmalu izpolni! Vehovar Ana (Sv. Peter na Medvedovem selu) govori o današnjih nalogah slovenske mladenke in žene. Tudi me moramo biti sobojevnice v velikem boju proti sovražnikom sv. Cerkve in milega nam naroda slovenskega. Mladike bodimo zglednega življenja, izobrazimo se posebno v ženskih strokah, združujmo se v dekliških zvezah in v Marijinih družbah, brigajmo se tudi za splošni položaj Cerkve in našega naroda in z besedo in zgledom v tem oziru vplivajmo na sestrice. Žena s tako predizobrazbo bo vedno v pravem smislu vplivala na moža, bo vzorna vzgojiteljica mladine, bo vestna gospodinja in sodelavka povsod, kjer se gre za blagor posameznika pa tudi celega naroda, prav po zgledu Brezmadežne.

Perc Neža (Podčetrtnek) pravi: Če smo tudi slabotne ženske, vendar lahko veliko koristimo veri in domovini. Pri svojem delovanju pa bodimo odločne in vztrajne! Bodimo zlasti prave hčere Marijine, ne le po zunanjih znakih, temveč po življenju. Špan Amalija (Sv. Vid pri Planini) pravi: Pri nas že imamo Marijino družbo, dekliško zvezo pa si v kratkem osnujemo, da bomo delovale kot sestrice drugod in vse pripravile za enak shod pri Sv. Vidu prihodnje leto. Bevc Cilika pozdravlja shod v imenu pištanskiških deklet, ki si že snujejo Marijino družbo. Drofenik Ema (Sv. Peter na Medvedovem selu) deklamuje »Pozdrav hčerkam Marijinim« in sklene:

Zato, cvet slovenske mladine,
Upiraj v Marijo oči;
Če drugo na svetu vse zgine,
Marija te ne zapusti.

Pezdevšek Rotija (Šmarje) deklamuje pomembljivo pesem »Marijin otrok pred nebeškimi vratji«, ki pravi o družbeni svetlini:

Na svetu nič mi dražje ni,
Jo ljubim bolj kot srčno kri,
In vse srebro in vse zlato
Ne dá primerjati se z njo:
To je ves kinč mi in lepota,
Bogastvo moje, moja dota.

Gobec Mar. (Sv. Križ tik Slatine) kliče sestricam: Ljubimo svojo domačo hišo! Brez sile ne hodimo od doma; ako res ni drugače, pa le v dobro službo! Skrbimo, da bomo imele po vseh župnijah Marijine družbe in dekliške zveze. Naučimo se gospodinjstva in glavnih načel versko-narodne vzgoje. Zanimajmo se tudi za naše javne razmere in preganjajmo liberalizem na vseh straneh. Učimo se agitirati za vsako dobro stvar, zlasti za časnike in družbe. Kolenc Fanika poroča, kako je delovala dekliška zveza pri Sveti Emi. Hajnšek Mar. (Sv. Peter na Medvedovem selu) govori o obrambnem delu. Branimo svoje dekliško poštenje z vsemi močmi, pa tudi poštenje našega naroda in jezika. Na tisoče ljudi vedno izgubljam Slovinci z možitvami s tujci. Slovenka mora tudi pri sklepanju zakona imeti pred očmi čast svojega naroda. Zlasti rade sodelujmo pri obrambi slovenskih mej, da to, kar je bilo vedno naše, ostane tudi v bodoče naše. Vehovar Ana (Sv. Peter na Medvedovem selu) v pesmi »Dekliška budnica« med drugim podarja:

Ljubezni ves žar
Gori naj vsikdar
Za krasne domače nam kraje!

Sloveniji v čast
In v slavo in rast
Delujmo v življenju najraje!

Cimerman Roza (Slivnica pri Celju) poroča z ozirom na letošnji petdesetletni jubilej, odkar je škof Slomšek prestavil škofovski sedež v Maribor in tako združil štajarske Slovence, kako krasne nauke je ta apostol Slovencev dajal pred 50 leti slovenskim deklicam. Drame Mar. (Zibika) prednaša pesem »Kmetški hiši«. Verk Amalija (Sv. Peter na Medvedovem selu) govori o sovražnikih dekliške sreče. Ti so: ženska lahkomišljenost, prevzetna obleka, slabe družbe, ples in slabe službe. Mladike, ki se vseh teh ogiba, je čednostna, je veselje Boga in Marije, staršev

in domovine. Čokl Barbara (Zibika) pravi: V boju z našimi strastmi, z lažnjivimi časopisi ter s tistimi, ki so jih pokvarili slabi časopisi, moramo biti trdnega verskega prepričanja. Le ver-na Slovenka je odločna in neustrašna. Take bodimo vsikdar, ako kdo napada našo čednost. Porabimo v takem slučaju dar jezika. Kos Ana (Sv. Ema) priporoča varčevanje po domačih hranilnicah in varčnost pri gospodinjstvu. Krivec Ana (Zibika) izreka željo, naj bi bil ta shod vsem udeleženkam v duhovni in narodni napredek in v krepko vspodbudo. Vsi drugi stanovi se združujejo, tudi dekleta bomo napredovale le tedaj, ako se združene pripravljamo za bodoče naloge po geslu: Z Bogom in Marijo za slovensko in nebeško domovino!

Dve uri, odločeni zborovanju, sta minili in predsednik sklene shod. Zahvali mladenke in druge za tako sijajno udeležbo ter poudarja, da veličastni shod, ki je podal mladenkam toliko krasnih navodil za versko-narodno življenje in delovanje, mora roditi najlepše sadove.

Da si izprosimo blagoslova vsem sklepom, smo pohiteli k slovesnim večernicam, po katerih župnik Gomilšek v pridigi priporoči mladenkam, naj cenijo nad vse nedolžnost srca. Ona daje duši posebno lepoto in pravi mir, usposablja deklico za vsako dobro delo in ji vceplja nežno ljubezen do staršev ter ji daje upati srečne bodočnosti. Čuvaj jo torej do altolja ali do groba, naj te ne premoti ne srebro, ne zlato, tudi ne najboljša možitev, da bi si pustila vzeti ta zaklad, za katerega so mnoge device žrtvovale celó življenje svoje. Ponižna in odločna vsikdar, si ga gotovo ohraniš, zlasti kot zvesta hčerka Marijina.

Bilo je ob štirih popoldne, ko je bil končan cel spored. Mladdenke so posamezno, pa tudi v procesijah hitele domov veselih in navdušenih src. Molitev in Marijine pesmi so se razlegale na vse strani. Soglasna pa je bila sodba vseh, ki so se udeležili dekliškega Marijinega shoda: Bil je izredno lep, govori krasni, navdušenje vsestransko. Tudi možje so rekali: To je res lepa reč za naše hčerke, kaj primeren pripomoček, da nam ostanejo pridne, poštene in srečne!

* * *

Slišali smo, da je jako ugajal opis vzornega mladeniškega shoda v Kostrivnici; upamo, da bo tudi današnji dekliškega shoda na Tinskem. Kako lepo se dá združiti proslavljanje Brezmadežne in naše izobraževalno delo! To so vam najlepše verske, pa tudi narodne slavnosti. Mladina naša dobiva neizbrisne vtiske v cerkvi in zunaj cerkve. Iz verske navdušenosti izvira vnema za naše časne blaginje. Taka šola nam bo dala mož in žen, kakršnih potrebujeta Cerkev in narod. In ne bo je moči, ki bi nas zmagala.

Slovenski mladeniči, slovenske mladenke! Pod belim praporom Brezmadežne počiva vaša mladostna sreča. Srčno torej vsi, vse pod ta prapor! Zima se približuje, zato pa na krepko izobraževalno delo po naših družbah, društvih in zvezah, ki jih mora dobiti sleherni slovenski župnija! Tako smemo gotovo upati, da dobita opisana vzorna shoda prihodnje leto obilo posnemavcev po vsem Slovenskem. **Ciriljev.**

(Dolg si bil dolg, prijatelji, pa naj ti bo odpuščeno, ker shod je bil res krasen. Bog Vas živi, Štajarce, dobro se sučete! Uredn.)

Sv. Stanislav Kostka.

Prvi čas v rimskem novicijatu.

Dne 2. julija 1565. so izvolili odposlanci družbe Jezusove za generala omenjene družbe svetega Frančiška Borgija. Sv. Frančišek Borgija je bil v sorodu skoro z vsemi vladarji Evrope in ravnotako sta bila iz njegove rodovine že tudi dva papeža. Kakor vsak velik mož, je hrepenel tudi Frančišek Borgija samo za enim vzorom: biti kolikor mogoče podoben ponižnemu Zveličarju. Pred tega svetega moža je stopil torej Stanislav Kostka prvič 25. oktobra istega leta. Kakor

vsi svetniki, tako je bil tudi sv. Frančišek Borgija čez vso mero strog proti samemu sebi, a poln dobrote in ljubezni do vsakega bližnjega. Ljubeznivo je objel Stanislava, čudeč se njegovim vstrajnim krepostim in bogaboječnosti in ga brez vsakih ovir sprejel v družbo Jezusovo. Ker je bil Stanislav od dolgega potovanja zelo truden, se je moral še nekaj dni odpočiti, preden je stopil v vrsto novincev.

Potem so vpisali sv. Stanislava v sprejemno knjigo novincev in natanko zabeležili

skromno premoženje, ki ga je prinesel seboj. Ta knjiga se nahaja še danes v rimskem arhivu družbe Jezusove — z lastnoročnim podpisom sv. Stanislava Kostka.

V dneh, ki so bili odmenjeni Stanislavu za odpočitek, se je seznanil z 20-letnim lajnikom Štefanom Avgustom, ki se ga je v svojih poznejših spisih večkrat spominjal.

Na dan sv. Simona, 28. oktobra, ko je obhajal general družbe svoj rojstveni dan, je bilo dovoljeno tudi Stanislavu pridružiti se drugim novincem, ki so bili že dalj časa v novicijatu. Rimski novicijat je štel takrat 40 novincev zelo različne starosti in ravno tako različne narodnosti. Najstarejši med njimi je bil Janez Hay iz Škotskega. Kakor je bil ta Škot po bivanju v novicijatu najstarejši, je bil po starosti dr. Franc Torrec, ki je štel takrat 56 let. Bil je znan kot papežev bogoslovec, globok mislec in neutrudljiv delavec, ki je mnogokrat predsedel po cele dneve v knjižnici. Dobro znan v zgodovini in napravi sv. Cerkve prvih stoletij in najbolj večč grškega jezika, je vzbujal pri cerkvenih nasprotnikih strah. Kako so morali spoštovati novinci učenjaka, kateremu so se lasje že belili, a je z njimi vred opravljal vsako, še tako strogo opravilo z največjo ponižnostjo in poslušnostjo. Med mlajšimi sta vzbujala pozornost ne zaradi svojega visokega stanu, ampak zaradi čednosti, samozatajevanja in pobožnosti posebno Fabij pl. Fabiis in Klavdij Akvaviva. Rodbina Fabija je spadala med najslavnejše plemstvo v Rimu, a mladi Fabij, vzgojen v največjem bogastvu, namenjen za dostojanstvo najvišje stopnje, je vzbujal vsled svoje pobožnosti in ponižnosti največje občudovanje že v zgodnji mladosti. Kot sovražnik razkošnosti ni hotel nikdar že v domači hiši spati v mehki postelji. Ko je dopolnil 18. leto, je dobil od očeta dovoljenje, da sme razpolagati s svojim imetjem kakor hoče. Pa njegovo srce je hrepenelo za drugim ciljem, za tisto revščino, ki jo je priporočal Jezus Kristus. Ker so bila vsa prigovarjanja njegovega očeta brez uspeha se je obrnil s prošnjo na sv. očeta Pija V., naj sprejme njegovega sina v kak red. Dasi bi lahko užival Fabij

vse najvišje posvetne časti, vendar je želel biti kot najskromnejši v kateremkoli redu.

Enak zgled pobožnosti in samozatajevanja je nudil Stanislavu 24-letni Klavdij Akvaviva. Klavdij je bil najmlajši sin Ivana Antona Akvaviva, kneza Artrii in matere Izabele, rojene plemenite Spinelli. Njegova mati je uživala več časti zaradi svoje pobožnosti, kakor radi svojega visokga stanu, in od nje se je učil Klavdij prvih naukov boga-

Sv. Stanislav Kostka.

13. novembra.

boječega življenja. Bil je veselega značaja, vnet za vse dobro in lepo, zale postave in rasti. Ko je dopolnil 11. leto, je znal iz glave vse psalme, in v 12. letu je znal poleg mnogih novih tudi grški, latinski in hebrejski jezik. Z velikim veseljem se je učil tudi matematike in v Perugii je poslušal nauke prava. Tudi v jezdarenju in borenju je bil zelo večč in je veljal radi tega v najvišjih krogih za pravega dvorjana. Kljub vsej tej svoji časti pa je ven-

dar občeval s svojimi služabniki kakor z največjimi prijatelji, češ, ako bi bil on na njihovem mestu, naj bi se ravnalo ž njim ravno tako.

Poleg tega so vplivale na njega s čudovito močjo še pridige sv. Frančiška Borgija, kakor tudi tajnika družbe Jezusove in mnogih drugih, da se je naposled odločil stopiti v njihov red.

Takoj, ko je povedal Klavdij generalu družbe Jezusove svoj namen, je ta povedal to papežu Piju V., ki je poklical Klavdija Akvaviva k sebi in ga vprašal: »Povej mi, ali je resnica, kar se mi je povedalo? Sklep,

stopiti v red je sicer svet, ampak zahteva tudi svoje težave!« Klavdij pa mu odgovori: »Ne samo zdaj, ampak že davno sem hrepenel po tem in sedaj je moj sklep trden.« — »Ako je božja volja tako, moj sin,« je sklenil papež svoj govor, »naj se zgodi!«

Z največjim veseljem je zapustil Klavdij Akvaviva papežev dvor in se napotil kljub grozni vročini peš v novicijat družbe Jezusove k sv. Frančišku Borgiju.

Ko so sprejeli Stanislava Kostka v isti novicijat, je bil Klavdij Akvaviva že tri mesece notri. (Dalje prihodnjič.)

Zgledna družabnica.

Ni mi mogoče zamolčati sosestram okrog »Bogoljuba« lepega zgleda, ki nam ga je dala s svojim življenjem bogaboječa hčerka Marijina Frančiška Čebašek, rojena v Mošah pri Smledniku. Umrila je stara komaj 18 let. A dasi še tako mlada, je njeno življenje po zasluženju tako, da naj bi ga vsak posnemal.

Že kot otroka jo je milost božja bogato obdarila: bila je bistrega uma, dobrega srca, pobožna in zavzeta za vse dobro in lepo. V šoli je bila vedno najpridnejša učenka. Njene otroške čednosti pa so se pomnožile tem bolj z leti.

Takoj, ko je bila dovolj stara, je vstopila z velikim veseljem v Marijino družbo, kjer je vestno in natanko izpolnovala svoje dolžnosti. K vsakemu Marijinemu prazniku je pridno opravljala devetdnevnic; rožni venec pa ji je bil veden spremljevalec, brez katerega ni šla nikamor. Največja njena sreča pa je bil majnik, Marijin mesec. V tem mescu je molila s podvojeno gorečnostjo v cerkvi, kakor doma, kjer je tudi napravila v čast Mariji lep oltarček. Poleg tega si je naročila vsako leto druge »šmarnice«, da je iz njih brala domačim dnevno premišljevanje. Sploh je brala pokojna Franica zelo rada, a le poštene liste in knjige. Ker je s šivanjem precej zaslužila, naročila si je marsikako pobožno knjigo, a črez vse ljub ji je bil »Bogoljub«, katerega je čakala vedno zelo nestrpno. Še v boleznih se ni mogla ločiti od njega, a ker sama ni mogla več brati, so ji morali brati drugi. Ali

ona se je po njem tudi ravnala; »Bogoljub« in molitvenik »Hči Brezmadežne« sta ji bila vodnika skozi življenje, kakor naj bi bila vsaki pobožni in pridni deklici. Vsako leto je s posebno gorečnostjo opravila Alojzijevo pobožnost za milost svete čistosti, katero je tudi v obilni meri imela. Bila je sicer lepe postave, mogočnih mehkih las, ki so se ji ljubko kodrali, a ona je vse te naravne darove prezirala: počesala se je vedno gladko in trdo, in dasi je bila sama šivilja, je bila njena obleka zelo priprosta, brez vsakega nakita in lišpa. Namesto sebe pa je ljubila bolj lepoto hiše božje. Dasi drugače zelo varčna, je bila za dobro stvar, posebno za cerkev, vedno med prvimi darovavkami. Posebno pa je gojila pobožnost do presvetega Srca. Bila je ud častne straže, ki jo je vedno vestno izvrševala. Kakor Boga, je ljubila tudi svojega bližnjega, in kakor sem z njo vedno občevala, ne vem, da bi kdaj čez koga kaj rekla, nasprotno: pri vsaki priliki je spodbujala še druge k dobremu. Zelo se je trudila razširiti »Bogoliuba«. Šla je celo v drugo vas, kar je bilo pri njenem tihem, skromnem življenju nekaj težkega, a navdušenje in gorečnost za sveto stvar premaga vse. Dvakrat je dobila za to — nagrado.

Lepemu njenemu življenju je sledila tudi lepa smrt. Venomer je ponavljala: »O, Jezus, iz ljubezni do Tebe! Tebi živim, dokler hočeš, Tebi umrjem, kadar hočeš!« S pogledom na podobo presv. Srca je zatisnila oči.

Kako se gibljemo.

Vurberg. Naznanjamo, da so se v naši dekliski družbi ustanovili že lani ti-le odseki: 1. Odsek za lepšanje cerkve. Ta odsek ima na skrbi, da cerkev zlasti pred velikimi prazniki

lepo osnaži in olepša. 2. Odsek za razširjanje časopisov skrbi, da se čitaio v župniji dobre knjige in dobri listi. Iz knjižnice izobraževalnega društva se je letos že prečitalo okrog 1400

dobrih knjig. 3. Odsek za petje se je precej poživil. Zlasti pri mesečnih urah vednega češčenja se razlega petje naših deklet. 4. Odsek za agitacijo pogostega prejemanja sv. R. T. tudi izpolnjuje svojo dolžnost. Redki so dnevi, da bi nikogar pri sv. obhajilu ne bilo. 5. Odsek za predavanja, deklamacije itd. skrbi za zabavo pri »Dekliški zvezi«. Letos dne 5. septembra pa smo ustanovili še 6. treznostni odsek. Članice tega odseka bodo skrbele, da bodo dekleta vino le zmerno pile, žganja pa celo ne. Tudi za to imajo skrbeti, da dekleta brez nadzorstva ponoči ne bodo posedale in popivale po gostilnah. Zdaj pa le krepko na delo, da ga katera v glavo preveč ne dobi! (Op. uredništva. Če se ne motim, na Vurbergu precej dobro vino raste. Vsaj tam, kjer tega ni, pričakujemo pri dekletih povsod tudi nekaj »popolnih«. Da dekleta ne pijejo žganja in brez potrebe po gostilnah ne hodijo, to že tako mora biti. Družba treznosti mora doseči še kaj več. Sicer ste pa že prav pridne, in ko bi vas povsod posnemali, bi bilo dobro.

Iz Ambrusa. Dekliška Marijina družba obhaja leto svojo desetletnico. V spomin na to je družba poklonila svojemu odhajajočemu ustanovitelju in voditelju lepo podobo Brezmadežne. Družba kaže dosedaj lepe uspehe, vendar se pa nekaterim dekletom ne dopade moliti dnevnice B. D. Marije in uro pred Najsvetejšim. Seveda takim bolj dopade zabava v gostilni ali kje drugje. (Take pa niso za družbo. Ur.) Kakor je priporočal »Bogoljub«, ustanovili so se trije odseki. in sicer: odsek za olepšavo cerkve, za glasno molitev v cerkvi in abstinenčni odsek. Sploh se v Ambrusu jako gibljemo, le enega še manjka. Bere se še vse premalo, zlasti »Bogoljub« je premalo razširjen.

Št. Jakob v Rožu. Marijina družba. 8. septembra je bil za nas koroške Marijine družbe vesel dan. Ob priliki skupnega družbenega shoda nam je bila dana priložnost spoznati posamezne družbe; drugi, toda glavni namen je bil, da počastimo Marijo in jo prosimo pomoči, da bi nam pomagala vedno bolj napredovati v dobrem. Ta shod je bil na Žihpoljah, kjer je sloveča romarska cerkev. Shoda se je udeležilo šest Marijinih družb z zastavami. Ob pol 9. uri je bil sprejem sledečih družb: celovške, medgorske, šentlpiške, gozdanjske in šentjakobske. Žihpoljska Marijina družba je prišla nasproti blizu kolodvora, kjer so nas pozdravili g. župnik. Ob 9. uri je bila

slovesna sv. maša in pridiga, kako naj Marijine hiere Marijo častijo in dajejo ena drugi lep zgled, in tudi neudom. — Pri popoldanski službi božji so sledile pete litanije; cerkvena slovesnost se je zaključila s par Marijinimi pesmimi. Nato je bila na župniškem vrtu vesela zabava; prepeva-joč razne pesmi in nekaj govorov. Čas je kar hitro potekel in odriniti smo morale na vlak. Začetek je storjen, želeti in upati je, da se vsako leto izvrši taka slavnost Mariji v čast in v navdušenje nam sosestram. (Le prav gotovo! Ur.)

Črnuče. Lep dan je bil Mali Šmaren za črnuško faro: ustanovili smo dekliško Marijino družbo. K slovesnemu sprejemu sta prihiteli Marijini družbi iz Št. Jakoba in Ježice s čč. gg. voditeljema in lepima zastavama. Srčna jim hvala za to! Častitemu g. misijonarju dr. Nasstranu, ki so neumorno spovedovali in dvakrat goreče pridigovali: Bog plačaj!

Ptujska okolica. Meseca avgusta pride na ptujsko dekanijo vsako leto vrsta vednega češčenja presvetega Rešnjega Telesa celodnevne molitve. V župniji sv. Petra in Pavla v Ptujju smo imeli celo dva dni zaporedoma izpostavljeno presveto Rešnje Telo. Začetek v soboto, dne 14. avgusta, v jutro ob 6. uri peta sv. maša z blagoslovom. V nedeljo, dne 15. avgusta pa smo obhajali dvojno duhovno veselje: »Praznik Marijin in češčenje presvetega Rešnjega Telesa!« Pri pozni sv. maši so imela dekleta Marijine družbe skupno sv. obhajilo. Popoldan ob 5. uri sv. rožni venec, slovesne večernice s sedmimi čast. gospodi duhovniki, S popevanimi litanijami presvetega Srca Jezusovega in zahvalne pesmi »Te Deum!« Oba dneva zaporedoma so lepo in mnogoštevilno hodili župljani molit in častit presveto Rešnje Telo.

Prihova. Kako smo obhajali 700-letnico ustanovitve reda sv. Frančiška? V spomin na to imenitno obletnico smo naročili kip sv. Frančiška. Kiparski mojster g. Ivan Sojc v Vitanju nam je napravil 85 cm visok kip sv. Frančiška v meniški obleki in s križem v roki. Obraz je lepo izdelan, tako da mojstrsko delo vsi hvalijo in občudujejo. 8. septembra nam je p. Ladislav, novoizvoljeni gvardijan v Celju, ta kip slovesno blagoslovil; nato smo ga pa spremljali med pokanjem topičev v velikanski procesiji po vasi. V cerkvi je imel potem g. gvardijan navdušen govor za tretierednike o predmetu: »Kaj nas učijo rane sv. Frančiška?« S slovesnimi litanijami smo zaključili to lepo in ginljivo slovesnost.

Izšla je v založništvu v Ljubljani, Kopitarjeva ulica
štef. 6, krasno opremljena

Družinska Pratika

Cena kot doslej 24 vinarjev izvod. Zelo mnogovrstna vsebina, pojasnjena z mnogimi slikami, priporoča to edino pravo našo pratiko s podobo sv. Družine na naslovnih strani vsakemu somišljeniku in somišljenici. Kupujte in priporočajte le **našo** pratiko!

Dobiva se na debelo in drobno v založništvu, in še v trgovinah: 'Kat. Bukvarna', Prodajalna 'Kat. tisk. društva', Ant. Krisper, Vaso Petričič, A. Korenčan, Ludv. Dolenc in F. M. Schmitt, trgovci v Ljubljani

Na drobno se dobi 'Pratika' v vseh trgovinah na deželi; kjer je vkljub Vaši odločni zahtevi nimajo v prodaji, naročite jo zase a za svoje znance naravnost iz Ljubljane. Po pošti 10 vinarjev več!

Gledalo se je vedno

2561

na dobro postrežbo, lepo blago in nizke cene, vsled tega je trgovina

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva (Špitalska) ulica št. 5
in pri slav. občinstvu splošno poznana kot **najboljša**
trgovina blaga za moške in ženske obleke.

Novo! ²⁶⁹⁴
10-1 **Čitaj!**

Pozor kmetije in fantje!

Najnovije in najboljšo sreds. vo za rast las, brk in brade je

Raste! št. 1.

Deluje, da brke in brada postanejo gosti in dolgi, odstranja prhljaj in vsako dr. go kožno bolezen z glave. Naroči naj si vsaka dr. zina. Del. je sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pisem. Cena na vsako pčsto franko. 1 lonček K 360, 2 lončka K 5⁰⁰-. Pošilja se po poštnem povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Beharna pri Sv. Trojici, Dolnji Miholjaci št. 200, Slavonija.

377A

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata svojo največjo zalogo
zgotovljenih oblek za
gospode, dečke in otroke
in nevesti v konfek-
ciji za dame.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ul. 2

Podružnice

Spljet, Celovec

:: in Trst ::

Delniška glavica

:: K 3.000.000. ::

Sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter jih obrestuje po čistih $4\frac{1}{2}\%$

**Kupuje in prodaja srečke in vse vrste
vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.**

Podružnice

Spljet, Celovec

:: in Trst ::

Rezervni fond

:: K 300.000. ::

Ivan Kregar

pasar in izdelovatelj cerkve-
nega orodja in posode

Ljubljana, Elizabetna cesta št. 5

se priporoča v izdelovanje vsakovrstne
cerkvene posode in orodja

iz zanesljive kovine po vzorcih ali last-
nem načrtu v poljubnem slogu. — Staro
posodo popravi in prenovi, posrebrni in
pozlati; v ognju pozlatuje tudi strelo-
vodne osti, vse po priznani najnižji ceni.

Po naročilu veleč. gosp. Andreja
Čebaškega izvršil je za stolno cerkev
ljubljsko krasen, bogato pozlačen in
ornamentiran lesteneč v renesanč-
nem slogu. 2796

Zastonj

*torej brezplačno dobi vsak
človek v lekarni Trnkóczy
poleg rotouža lepo tiskano
deset zapovedi za kmeto-
valca; tudi po pošti se brez-
plačno razpošiljajo. 3258 12-1*

Najsigurnejša prilika za štedenje!

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrov. zadr. z omejenim poroštvom, Kongresni trg 19
sprejema vsak delavnik od 8.—12. ure dopoldne hranilne vloge ter jih obrestuje

po $4\frac{1}{2}\%$

to je: daje za 100 K 4 K 50 h na leto. — Druge hranilne knjižice
se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Rentni
davek plača hranilnica sama.

Kanonik Kalan Andrej, l. r., predsednik
2797 Kanonik Sušnik Janez l. r., podpredsednik.
Dr. Franc Dolšak, zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

!!! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje !!!

Lastna glavnica K 420.537-92.

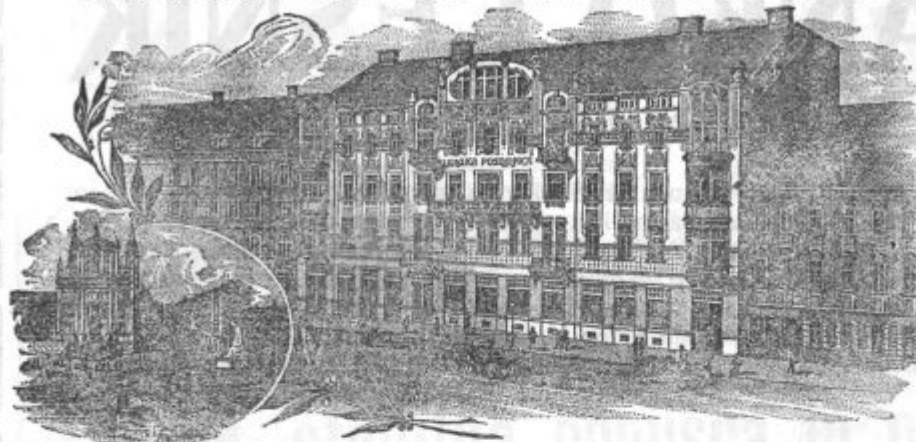
Registr. zadruga z neomejeno zavezo.

2675

LJUDSKA POSOJILNICA

(1-1)

Miklošičeva cesta št. 8, prtiličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijsko sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ brez kaknega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

MARLIN TRG.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrugnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Dr. Ivan Šušteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsed. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, državni in deželni poslanec Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg in obrt, zbornice in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Denarni promet do 31. decembra 1908 čez 72 milijonov kron

Stanje vlog do 31. majnika 1909 čez 20 milijonov kron

Novo! ²⁶⁹⁵ ¹⁰⁻¹ Čitaj!

Pozor kmetice in dekleta!

Najnovejše in najboljšo sredstvo za rast las in da lasje postanejo gosti in dolgi, to je

Rastol št. II.

Odstranjuje prhljaj na glavi in vsako kožno bolezen. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Cena franko na vsako pošto 1 lonček K 3-60, 2 lončka K 5-.-. Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Dolnji Miholjac št. 200, Slavonija.

Širite in ::
priporočajte

naše časopise!

Vsak naš somišljenik in somišljenica bodi agitator za katoliški tisk.

Novi naročniki se sprejemajo z vsakim dnevom.

S. Benisch

Največja češka tovrka za nakupovanje **cenega posteljnega perja!**

1 kg novega, **sivega**, skubljenega, dobrega **gosjega perja** 2 K; 1 kg boljšega 2 K 40 v, **polbelega** 2 K 80 v, **belega** 4 K, **belega** skubljenega 5 K 10 v, 1 kg izredno finega **snežnobelega**, skubljenega 6 K 40 v in 8 K; 1 kg **sivega puha** 6 K in 7 K; 1 kg **belega puha** 10 K; najfinejši **prni puh** 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko. — **Dovršene postelje** bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nankingblaga, 1 **pernica** 180 cm dolga, 116 cm široka, z **dvema blazinama**, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z lepim, mehkim **račjim perjem** 16 K, z izredno finim **polpuhom** 20 K, z najfinejšim **sivim puhom** 24 K; **posamezne pernice** po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; **blazine** 3 K, 3 K 50 v, 4 K. — Pošilja proti povzetju, od 12 K višje franko. **S. BENISCH v Dešenici 766 Sumava, Češko.** — Zamenjava in franko vrnitev dopuščena, za neugajajoče se vrne denar. — Ceniki na zahtevo zastoj in franko.

2035

15-2

Priporoča se domača trgovina

JANKO ČEŠNIK

(PRI ČEŠNIKU)

Naznanjam pri nakupovanju jesenske in zimske potrebščine, da sem z vsemi **novosti že založen**, kakor blago za **ženske obleke in bluže, volneno, pol volneno, loden itd.** Perilni barhant za obleke in bluže, **spodnja krila, srajce itd.** Novosti v zimskih suknenih in pletenih velikih rutah, rute, šerpe volnene, ženiljaste. - Velika zaloga moškega sukna, črnega kamgarna, ševiota, kakor modnega za obleke, površnike, zimske suknje itd. Odeje, šivane, volnene, porhataste, koce, konjske plahte itd. Cene poštene in 2684 najnižje, Popolna oprema (bališča) za neveste. 3-1

Ustanovljeno 1842

Priporočava prečastiti duhovščini in p. n. občinstvu vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznано reelno fino delo in najnižje cene. Prekupcem posebno priporočava **oljnate barve v ploščevinastih puščicah**

Ceniki na zahtevo

:: **Tovarna** ::
oljnatih barv, lakov in firnežev

Brata Eberl

slikarja napisov

pleskarska mojstra c. kr. drž.
in c. kr. priv. južne železnice

:: **v Ljubljani** ::

Miklošičeva cesta 6
za frančiškansko cerkvijo

Delovanje z elektr. močjo

2602

Telefon štev. 154

Dekoracijska, stavbinska in
:: **pohištvena pleskarija** ::

Trgovina z oljnatimi barvami, laki in firneži ter z vsemi v to stroko spadajočimi
:: **predmeti** ::

Delavnica je v Igriških ulicah 8

Ceniki zastoj

Največja in najstarejša tovarna lon-
čenih pečij in raznih lončenih izdelkov

August Drelse

Mnogokrat
odlikovana.

v Ljubljani

Mnogokrat
odlikovana.

priporoča se slavnemu občinstvu in preč. duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih barvah in vzorcih
najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah.
Župniščem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust.

Ilustrovani ceniki so na razpolago.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

:: Slavnemu občinstvu se priporoča ::
dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena

velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu 22

v Ljubljani.

2682

1-1

Marijine kapljice.

Pozor!
Novo!
Čitaj!

Pozor!
Novo!
Čitaj!

2693 10-1

Te kapljice so izvrstno delujoče sredstvo ter so do-
slej najboljše domače zdravilo, ki izborno pomaga v
mnogih boleznih. Posebno so priporočljive pri vseh že-
lodčnih in črevesnih boleznih, krčn, boleznih na jet-
rih, zgagi, proti bljuvanju, glavobolu, prehlajenju
itd. Krepe živce in telo in so tedaj neobhodno potrebne
za vsako hišo. Na razpologo mnogo zahvalnih in pri-
znanlih pisem in priporočajo jih mnogi zdravniki. Ukusa
so dobrega in prijetnega in jih morejo zaužiti tudi otroci.

Cena franko na vsako pošto: 12 steklenic (1 tucat)
5 K; manj nego 12 steklenic se ne pošilja. Pošlje se po
poštnem povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Prosim, da se naročuje le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici
Dolnji Miholjac št. 200, Slavonija.

Čudež industrije!

Vsled velike kupčije dobav-
ljam za smešno **K 4.60**
nizko ceno le
krasno americko zlato doublé

švicarsko žepno uro ki se ne da ločiti od one
iz pristnega 14 karat. zlata, s 36 urnim anti-
magnetičnim kolesjem na sidro s sekundnim
kazalnikom, 3 letnim jamstvom s fino pozla-
čeno verižico 1 kos K 4.60, 3 kosi K 12.90.
Ravno ista v niklu ali Gloria-srebru, lepo gra-
viran okrov s posebreno verižico 1 kos 3.50,
2 kosa 6.50. Nikak riziko! Zamena dovoljena
a i denar nazaj. Pošilja po povze ju ali če se poš-
lje denar naprej. Ilu tr. cenik zastonj in franko.

E. Holzer, Krakov, Stradom 18/99.

Bogata zaloga 3263

šivalnih strojev koles, pisalnih strojev

pri

IV. JAK & sin

Ljubljana,

Dunajska cesta 17.

Katol. Slovenci!

Snujte povsodi **izobraževalna društva**, kjer
jih še nimate, in pristopajte jim vsi brez razlike stanu
in spola. Čim tesneje se združimo, tem lažje bomo
odbijali napade sovražnikov! V združenju je moč!

Prodajalna - -

Katol. tiskovnega društva
Ljubljana, Kopitarjeve ul.

priporoča vsakovrstne molitvenke, podobe, podobice,
različne nabožne predmete od navadne in do naj-
finejše izvršitve in po primeroma najnižjih cenah.

Za jesenski in zimski nakup blaga

najdete v trgovini

Cene nizke.

Postrežba znano
dobra.

„Pri Škofu“

2562

v Ljubljani, Pogačarjev trg (Sadni trg)

zelo veliko izber blaga zadnje novosti.

Pozor pri nakupu ur!

Le prave švicarske ure so zanesljive, dobre in trpežne; kdor hoče imeti tako, naj ne išče do'go, marveč naj se takoj obrne na najzanesljivejši izvor

Švicarska industrija.

Prave švicarske ure so najboljše.

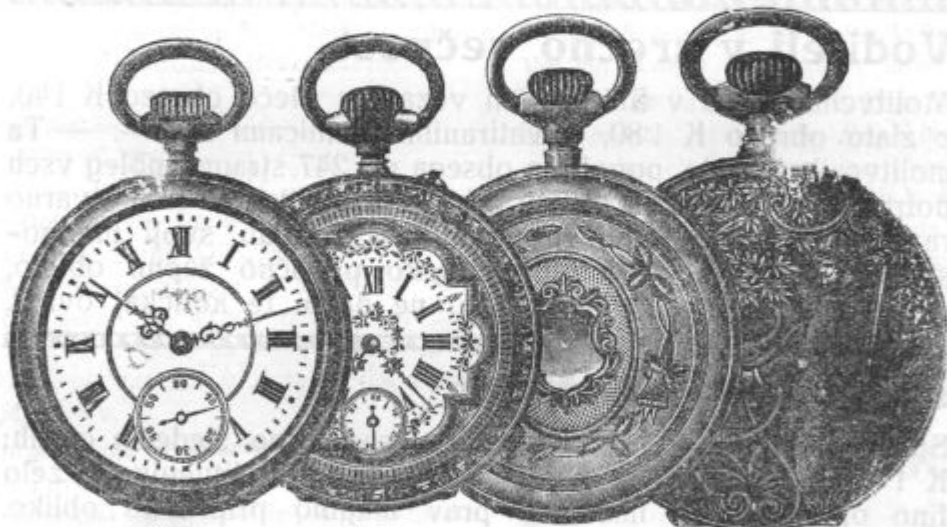

Svetovni izvoz.

Morejo se dobiti v največji trgovini ur

H. Suttner, Ljubljana.

Zahtevajte brezplačno in franko moj veliki ilustrirani cenik s 1000 slikami. Pri njem kupite naravnost od strokovnjaka in ne od kake vaše bazarske tvrdke.

Št. 1.

Nikelnasta cil.-rem. K 5.-; enaka iz pravega srebra K 7.80; z dvojnatisim pokrovom K 9.75.

Št. 2.

Prava srebrna cil.-rem. z lepim rožastim kazalnikom, trpežno kol., K 9.-; enaka majhna za ženske K 9.50.

Št. 3.

Kovinasta, posebr. anker-rem. z dvojnatisim pokrovom K 7.50; iz pravega srebra K 10.75.

Št. 4.

Nikelnasta cil.-rem. tula z dvojnatisim pokrovom K 9.50; enaka iz pravega srebra, fino anker-kolesje, z različnimi v zlato vloženi podobami, K 18.-.

Lokomotiv-patent Roskopf-ura.

K 4.50.

Jamstvo 3 leta ali
denar nazaj.

Do danes se je dobila za K 4.50 le prav navadna, ponikljana ura s papirnatim kazalnikom. Z velikim naporom se je sedaj posrečilo narediti za K 4.50 uro, ki gre 36 ur, teče v kamnih, kaže natančno na minute, ima okrov iz pravega niklja in se odpre.

„Katoliška Bukvarna v Ljubljani“

priporoča knjige:

Večna molitev

pred Jezusom v zakramentu ljubezni. Izdaja z velikim tiskom. Cena v trpežni vezavi z rdečo obrezo K 3.—, z zlato obrezo K 3.90. —

Ta izdaja je tiskana s tako velikimi črkami, kakor ta-le sestavek. Obsega vseh 30 ur pred sv. Rešnjim Telesom, mašne in druge molitve in pa pasjon ali popis Kristusovega trpljenja.

Voditelj v srečno večnost.

Molitvenik. Cena v fini trpežni vezavi z rdečo obrezo K 1.40, z zlato obrezo K 1.80, z vatiranimi platnicami K 2.—. — Ta molitvenik je zelo popoln in obsega na 247 straneh poleg vseh potrebnih — za razne prilike prirejenih molitev — tudi stvarno razlago najpotrebnejših resnic sv. vere. Kljub svoji mnogostranski krasni vsebini pa ima tako priročno žepno obliko, da ga lahko spraviš v vsak žep, ne da bi te količkaj oviral.

Bogu kar je božjega.

Spisal Finžgar. Dobi se v raznih vezavah po sledečih cenah: K 1.—, 1.80, 2.20, 3.—, 4.50, 4.60. — Ta molitvenik je zelo fino opremljen in ima tudi prav majhno pripravno obliko.

Nemščina brez učitelja.

Sestavil dr. Leopold Lenard. Cena K 1.20. — Kdor se hoče naučiti nemškega jezika brez učitelja, naj si omisli to knjigo. To je edino porabna knjiga, saj pravi pisatelj v predgovoru: „Vsakega jezika se je treba učiti in vsako učenje zahteva truda. Knjiga, ki ti obeta, da se boš kakšnega jezika naučil brez truda in v nekoliko urah ali dnevih, laže in te hoče samo goljufati. — Mi ne obetamo, da se boste iz te slovnice naučili nemškega jezika brez truda in pa že v nekoliko dnevih, pač pa, da se ga boste naučili s kolikor mogoče majhnim trudom in v kolikor mogoče kratkem času.“

V molitev se priporočajo:

Javne zadeve: Sv. oče ob 25-letnici škofovskega posvečenja. — Praktično krščanstvo med katoličani. — Apostolstvo sv. Cirila in Metoda; spreobrnjenje razkolnikov. — Katoliško gibanje med Hrvati. — Edinost avstrijskih katoličanov. — Boj zoper pijančevanje. — Rafaelova družba; skrb za izseljence. — Mladina po mestih. — Razširjanje sv. vere, misijoni.

Zasebne zadeve: Neka Marijina družba, da bi spet dobila svojega dušnega pastirja. — Neka mlačna župnija. — Pokvarjen brat. — Vse že priporočene, pa še ne izpolnjene zadeve.

Zahvale.

Za razne od Boga prejete dobrote se zahvaljujejo: M. Šrol od Velike nedelje. — Vilma Josin iz Ljubljane. — Neka žena iz homške župnije rožnovenski Kraljici. — Fr. Friškovec iz Mengša. — Janez in M. Pirtovšek v Dovžah. — A. Ažman v Trstu za nepričakovano ozdravljenje hčerke na priprošnje Brezmadežne.

Darovi:

Za »Dejanje sv. Detinstva«: Č. g. Pavel Zajc, katehet v Škofiji Loki, 54 K; č. g. Ivan Vrhovnik, župnik trnovski v Ljubljani, 39 K 14 v.; dve osebi 1 K 40 v.; neimenovan 2 K; župnijski urad Cerklje na Gorenjskem 12 K; č. g. Iv. Žavbi, kapelan v Žužemberku (druga zbirka), 10 K 4 v.

Za bratovščino sv. Dizma (za duše v vicah): Č. g. Iv. Žavbi, kapelan v Žužemberku, 148 K 86 v.; župnijski urad Cerklje na Gorenjskem 15 K.

Za misijone: Iz Smlednika 25 K; iz Istrije 12 K.

Za afrikanske misijone: G. M. Vraber, Zalec, 10 K.

Za stradajoče v Afriki: iz Skočidola 9 K.

Za cerkev sv. Jožefa: Jožefa Kerpan 5 K; iz Srednje vasi v Bohinju 20 K 20 v.

Za slovensko kapelo v Gradcu: Dekliška Marijina družba v Srednji vasi 8 K.

Za kapelo milosrdnic v Mostaru: 1 K.

Za kruh sv. Antona: I. Kotnik 1 K 50 v.

Za bolgarske misijone. Za vsakdanji kruh sv. Antona: Katarina Koprivec 20 K. — Za uboge bolgarske šolarčke: neimenovana po g. super. Val. Erženu 20 K; Hel. Ujec 10 K; veleč. gosp.

Stanko Premerl 3 K; po dr. F. Grivcu 10 K; g. Fr. Krošelj 10 K; I. Vršič v Kicarju 20 K; župnik Fr. Kepec 6 K; župnik M. Saje 5 K; G. Gomilšak v Gradcu 5 K.

Za misijon P. Turka: župnik B. Bartol 20 K; župnik M. Saje 5 K; Andr. Jan iz Viševnice 10 K.

Za gobove: Iz Smlednika 25 K; iz Zagorja ob Savi 50 K.

Za Klaverjevo družbo: Helena Klemenčič 5 K; Andr. Jan 10 K.

Za »neko« cerkev: I. Slokar 2 K; župnik Fr. Kepec 6 K; K. Turšič 2 K; z Jesenic 4 K.

Za najpotrebnejši misijon: Iz Cirknice 5 K; župnik Kepec 4 K.

Društvo sv. Marte ima shod v nedeljo 31. oktobra.

Listnica uredništva. Več porabnega blaga je došlo zadnji čas, ki pa ni moglo priti na vrsto. Vse ob svojem času, kakor hitro bo mogoče.

G. g. skladateljem, ki so poslali uglasbene pesmi: »Bogoljub« redno in navadno ne more prinašati nôt, za to ima premalo prostora in tudi ni za to poklican. Le ob izrednih prilikah kako izredno pesem. Če želite, da se vam doposlane pesmi pošljejo nazaj, prosimo, pišite ponje. Hvala sicer za dobro voljo, — a brez zamere, ni mogoče!

Dobro! Poceni!

2946

Nikel. remont. ura	K 250	Stenske ure z godbo	
Amer. Roskopf ura	3-	bud. in bitno opr.	14-
Svlc. Roskopf ura	4-	Švarcvaldska ura s	
z dvoj. pokrovom	6-	kukavico	5-
prist. srebr., c. kr.		Budilka, nik., 19 cm.	
puncirana	7-	visoka	2-
Izvir. Omega ure	18-	Budilka s stolp. zvon.	5-
Sten. ure, 70 cm vis.	7-	3leino jasnstvo. Zamenja ali	
Z budilko in bitno		denar nava). Rezpošilja po	
opremo	10-	povzetju.	

Max Böhnel

Dunaj IV, Margaretenstrasse 27/86.

Urar, sodnijsko zaprišeženi cenilec. — Ustanovljeno 1840

Zahtevajte moj veliki cenik s 5000 slikami, ki se pošlje vsakomur zastonj in f.anko ne da bi se sililo kupiti.

Domača tvrdka! Domača tvrdka!
2793 (Andr. Rovškov naslednik.)

Ivan Pengov

podobarski in pozlatarski ateljé

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 20

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim pred
stojništvom v naročila za izvrševanje strogo
umetniško v raznih slogih izvršenih

oltarjev, kipov in svetniških soh

iz marmorja, cementa, gipsa ali lesa itd.

— Priznano umetniško dovršena dela! —

Priznalna pisma so vedno na razpolago!

Samostojnega

mizarskega pomočnika

sprejmo šolske sestre v Trstu, Via
Pasquale Besenghi 14. 2813

Naročajte
„Bogoljuba“.

Brzojav!

Močno kmečko platno prej 80 v., sedaj 60 v. Močne tjuhe cela širina preje K 1'40, sedaj 98 v., še boljše prej K 180, sedaj K 1'30. Dobre srajce iz oksforda prej 60 v., sedaj 45 v., še boljše prej 90 v., sedaj 60 v. Flanel. post. odeje prej K 3'80, sedaj K 2'70. Odeje rdeče ali barvaste podložene iz dobre volne prej K 6'50, sedaj K 4'50, zelo velike prej K 8'—, sedaj K 5'50. Zgotovljene rjuhe brez šiva prej prej K 2'90, sedaj K 1'90, zelo težke prej K 3'60, sedaj K 2'60. Lepo rumb. platno preje 85 v., sedaj 55 v. Krasno modr. blago z židasto svetlobo prej 80 v., sedaj 50 v. Dobro tkano blago navad. šir. prej 6 v., sedaj 44 v., cela širina prej K 1'30, sedaj 90 v. Lepo rožaste preproge za omare iz dobrega povošč. platna 115+70 prej K 2'90, sedaj K 1'70. Krasne garniture za neveste, 2 postelj, 1 namizn. prt bordo in zel. prej K 13'—, sedaj K 9'—. Modre plat. predp. prej 90 v., sedaj 65 v. Velike torbe za nakupovanje - ročajem prej K 1'70, sedaj K 1'—. Zgotovljene zglativnike s čistim perjem, dobro napolnjene prej K 7'—, sedaj K 4'—. Iste pernice prej K 18'—, sedaj K 12'—. Lepe bele žepne robce z barv. atl. robom $\frac{1}{2}$, ducata preje K 1'70, sedaj K 1'—. Tel. hlačke za otroke s kož. podl. 1 velik. 50 v., z zvišanjem 10 v. Krasne zimske oblečke 1 vel. K 1'30, z zvišanjem 10 v. Štaj. hlačke iz usnja sedaj K 2'70. Fino vijol. milo vseh dišav sedaj $\frac{1}{2}$, duc. 72 v. Barvaste perilne flanele prej 75 v., sedaj 45 v. Težko tirol. platno 160 cm široko prej K 2'20, sedaj K 1'50. Velike klopčiče zimske volne prej 69 v., sedaj 40 v. Velike klopčiče dobre volne preje 90 v., sedaj 68 v.

„Kaufhaus zur Südbahn“ Gradec, Annenstrasse 68/34.

Navzlic teh čudovito nizkih cen dobi vsak kupec, ki kupi za več kot 10 kron, lepo praktično darilo. Pošiljajte nad 20 kron
1 se pošiljajo stroškov proste. Nepovoljno se brez napake zamenja. Prosi se za natančen in razločen naslov. 2054